

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

18 Nisan 2012 Çarşamba

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

18 Nisan 2012 Çarşamba

----0----

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Mera Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/604)	1:36

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:36
Ali SERİNDAG	(Gaziantep) 1:5,5,7,8
Mahmut TANAL	(İstanbul) 2,14:16,19,20,28:29,30,34,36
Sinan Aydın AYGÜN	(Ankara) 5,6:7,17,22:23,25:26,30
Sırrı Süreyya ÖNDER	(İstanbul) 7,16,17:20
Talat ŞENTÜRK (BÜGEM Müdür Yardımcısı)	7,7:8,17,30:34
Celal DİNÇER	(İstanbul) 8:11,29,30
Namık HAVUTÇA	(Balıkesir) 11:14
Hüseyin BÜRGE	(İstanbul) 16
Mehmet ERSOY	(Sinop) 18
Mehmet ERDOĞAN	(Muğla) 20:22,29,31,33:34,34
Enver ERDEM	(Elazığ) 23:25,31,33
Alpaslan KAVAKLIOĞLU	(Niğde) 26:27,34
Musa ÇAM	(İzmir) 27:28

Açılma Saati: 11.28
Kapanma Saati: 13.16

18 Nisan 2012 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.28

BAŞKAN : Muammer GÜLER (Mardin)

BAŞKANVEKİLİ : Feyzullah KIYIKLIK (İstanbul)

SÖZCÜ : Hüseyin BÜRGE (İstanbul)

KATİP : Gülşay SAMANCI (Konya)

-----0-----

BAŞKAN (Feyzullah Kıyıklık) – Toplantı yeter sayımız mevcuttur. Ben 24'üncü Dönem İkinci Yasama Yılı 7'nci Toplantımızı açıyorum.

Gündemimizde Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonunun esas komisyonu olarak belirlenen (1/604) esas numaralı Mera Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı bulunuyor.

Bizim Komisyonumuz burada tali komisyon olarak belirlenmiştir. Tümü üzerinde görüşlerimizi burada açıklayacağız ve asıl komisyona bunu göndereceğiz ve ben şimdi, tasarının tümü üzerinde komisyon görüşümüzün esas komisyona aktarılması için bunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ederiz.

Tabii şu anda tümü üzerindeki görüşmeleri de açıyoruz. Önce...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Başkan, izin verirsiniz, geçmeden evvel usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN – Biz oylamayı yaptık Beyefendi, yani...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bu Komisyonda görüşülmesini oyladınız.

BAŞKAN – Açtık Beyefendi zaten.

Şimdi Hükûmetin buradaki temsilcisinin görüşlerini alalım, sonra...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Usul hakkında istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Beyefendi.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Başkan, tutumunuzu yadırgıyorum. Cumhuriyet Halk Partisinin ben İçişleri Komisyonu sözcüsüyüm. Usul hakkında söz vermemek için bin bir dereden su getirmenizi yadırgıyorum, bunu öncelikle belirteyim.

Şimdi, biz, İçişleri Komisyonuyuz. Tüm komisyonlar Anayasa'ya uygun davranmak zorunda. Şimdi sizin aklınıza şu gelebilir: "Bu üye belli bir konuyu sürekli gündeme getiriyor." diyebilirsiniz.

Aslında benim dile getirdiğim konuyu herkesin dile getirmesi lazım, başta sizin dile getirmeniz lazım. Biz, tüm hukuki metinlerin kaynağının Anayasa'dan çıktığını biliyoruz. Komisyonumuzun çalışmalarının da Anayasa'ya uygun olması lazım.

Şimdi, Komisyonumuzun gündeminde bekleyen kanun hükmünde kararnameler var. Ben, Anayasa'mızın 91'inci maddesinin kanun hükmündeki kararnameler konusunda ne tür bir düzenleme yaptığını Komisyonun takdirine sunmak istiyorum. Kararnameler Resmî Gazete'de yayımlandıkları gün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Yetki kanunları ve bunlara dayanan kanun hükmündeki kararnameler Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonları ve Genel Kurulunda öncelikle ve ivedilikle görüşülür.

Şimdi, öncelikle ve ivedilikle görüşülmekten kasıt tüm işlerin önüne geçmesi, bunun başka şekilde yorumlanması mümkün değildir.

Gene, kanun hükmünde kararnamelerle ilgili İç Tüzük'ümüzde de düzenlemeler yapılmıştır. Mesela, İç Tüzük'ün 37'nci maddesi -ben arkadaşlarımla dikkatine sunuyorum, lütfen bunu da okusunlar, biz hepimiz bu komisyonun üyesiyiz- şöyle diyor: "Komisyonlarda inceleme süresi

Madde 37- Tasarı veya tekliflerle kanun hükmünde kararnamelerin esas komisyonlara havale gününden itibaren en geç kırk beş gün içinde sonuçlandırılması gerekir." İç Tüzük kesin hüküm koymuş, diyor ki: Kırk beş gün içerisinde en fazla bunu sonuçlandıracaksınız. Yoksa ilanihaye komisyon raflarında bekleteceksiniz diye bir şey yok burada.

Devam ediyor, üçüncü fıkra: "Süresi içinde komisyonda görüşülmeyen kanun hükmünde kararnameler -bakın, dikkat buyurun- doğrudan Genel Kurul gündemine alınmak üzere Meclis Başkanlığınca Danışma Kuruluna götürülür." Bu lazime yerine getirilmiyor. Kanun hükmündeki kararnamelerle ilgili işlem Anayasa'ya da, İç Tüzük'e de aykırı yürütülüyor. Siz şu anda Komisyon Başkanlığını vekâleten götürüyorsunuz, bunu da dikkate almanız lazım. Meclis Başkanının da bu konuda görevini yapması lazım.

Şimdi, Sayın Meclis Başkanı görevini yapmıyor, bunu müteaddit defalar söylüyoruz. Sayın Meclis Başkanı öncelikle Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkilerine sahip çıkmalıdır. Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi milletvekillerinin yasama faaliyetlerinde ve denetim faaliyetinde bulunması için gerekli ortamı hazırlamalıdır. Nasıl? Kanun hükmündeki kararnamelerle ilgili işlemlerin Anayasa'ya ve İç Tüzük'e uygun yürütülmesini sağlamalıdır. Meclis Başkanı "Benim bu konuda yetkim yok." diyemez. İç Tüzük'ün Meclis Başkanının görev ve yetkilerini düzenleyen 14'üncü maddesine bakıyoruz -14'üncü madde 6'ncı bent yani Meclis Başkanının görevlerini sayan maddenin 6'ncı bendi- madde başlığı da "Başkanın görevleri." "Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarını denetlemek; işlerde birikme olması halinde komisyon başkanı ve üyelerini uyarmak ve durumu Genel Kurulun bilgisine sunmak."

Şimdi, işlerin yoğunluğu nedeniyle komisyonumuzda bir birikim var ise ve bunun için kanun hükmünde kararname görüşülemiyorsa Sayın Meclis Başkanı bununla ilgili tedbirleri alacak. İç Tüzük öyle diyor, ben demiyorum. Bu İç Tüzük Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesiyle ortaya konulmuş bir İç Tüzük'tür. Ben bunu söylemiyorum, İç Tüzük söylüyor.

Şimdi...

BAŞKAN – Sayın üyemiz, biz bunu aldık, usulen sizin söyledikleriniz de zaten kayda geçirildi, teşekkür ederim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Başkan, aceleniz ne?

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Beyefendi aceleniz ne? Ben burada bir hususu dile getiriyorum. Aceleniz ne?

BAŞKAN – Getirdiniz ve hepimiz de haberdar olduk bundan.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bizim görüşeceğimiz... Siz çok anlayışlı olabilirsiniz, bazı şeyleri söylenmeden de anlayabilirsiniz ama biz öyle değiliz ve herkes öyle olmayabilir.

BAŞKAN – Biz anladık ama epey söylediniz ve dinledik.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Söyleyeceklerimi bilmiyorsunuz ama sadece benim söylediklerimi dinlediniz, neler söyleyeceğimi henüz bilmiyorsunuz.

BAŞKAN – Üstadım, usul hakkında söyleyeceklerinizi söylediniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, ben öğrenmek istiyorum, bilgilenmek istiyorum.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, sizin aceleniz ne? Onu lütfen bize izah edin, ben uyarım. Öyle...

BAŞKAN – Komisyonumuzda bekleyen bir tasarı var, onu görüşeceğiz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Tasarımız 2 maddeliktir, biz onu görüşeceğiz. Bu Komisyonun işleyişi en az o tasarı kadar önemlidir. Siz bu Komisyonda... Bakın, siz belediye başkanlığından geldiniz, siz bu Komisyonda afet riskine maruz alanlarda yapılacak kentsel dönüşüm ile ilgili tasarının görüşülmesini sağlamadınız ve bunu ben tüm komisyon üyelerinin dikkatine sunuyorum. O tasarı en çok bu Komisyonu ilgilendirirdi çünkü o tasarıyla mahallî idarelerin pek çok yetkileri elinden alınmaktadır.

Bakınız, İçişleri Bakanlığı mahallî idareler üzerinde devlet adına idari vesayet yetkisini kullanan Bakanlıktır, burası da İçişleri Komisyonudur. Siz o tasarımı getirmediniz, şimdi mera kanununda yapılacak değişiklik ile ilgili şeyi getiriyorsunuz. Güzel, bunu da görüşelim, ona bir şey demiyorum ama öncelikle sizin onu getirmeniz lazımdı. Siz, belediye başkanlığı yaptınız, hiç bu size dokunmadı mı? Soruyorum size, gerçekten soruyorum, öğrenmek için soruyorum yani şimdi belediyelerin yetkilerinin elinden alınmasıyla ilgili uygulama ve getirilen düzenleme hiç sizi üzmedi

mi Sayın Başkan? Siz öyle bir partisiniz ki ademi merkeziyetten yanasınız, yerel yönetimin güçlendirilmesinden yanasınız, öyle diyorsunuz, aslında “yanasınız” deyimi biraz yanlış oldu da, yana olduğunuzu söylüyorsunuz. Öyle söylüyorsunuz ama siz öyle bir tasarı getirdiniz ki yerel yönetimlerin yetkileri elinden alındı ve sesinizi çıkarmadınız.

İzin verin, Sayın Meclis Başkanının görevlerini hatırlatmaya devam ediyorum.

Şimdi, insanların Türkiye Büyük Millet Meclisindeki ve komisyonlardaki görüşmeleri izleme hakkı vardır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin görüşmeleri vatandaşlarımızı iletilmemektedir, bu da bu dönemde başlamıştır. Oysa bu döneme kadar Türkiye Büyük Millet Meclisinin tüm görüşmeleri TRT3 vasıtasıyla insanlara, tüm vatandaşlarımıza iletilmekteydi.

Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi harp ilan edebilir, yasa yapabilir, anayasa değiştirebilir ama TRT ile protokol yapamaz. Öyle bir şey olabilir mi? Tüm milletvekili arkadaşlarımın içine siniyorsa bir şey demem, benim içime sinmiyor. Yani Türkiye Büyük Millet Meclisinin TRT’yle protokol yapamamasını içime sindiremiyorum.

Sayın Meclis Başkanı, “Bu konuda inisiyatifi ben kendim kullanıyorum bu nedenle TRT ile protokol yapmıyorum.” diyorsa desin, halkın karşısına çıksın söylesin. Biz ona bir şey demiyoruz ama sessiz kalıyor. Talimat mı alıyor? Almıyor mu? Onu bilmiyoruz. Ben niyet okuyamam ama sonuç bu. Vatandaşlarımız Meclis görüşmelerini izleyememektedir.

Bir de “temel kanun” diye bir şey çıktı. Tüm arkadaşlarıma sesleniyorum, şimdi İç Tüzük’ün temel kanunla ilgili 91’inci maddesine baksınlar, temel kanunla ilgili Anayasa Mahkemesinin gerekçeli kararını okusunlar. Bu görüştüğümüz tasarıların veya tekliflerin hangisi temel yasa standartlarına uyuyor? Ben arkadaşlarımin hepsinin vicdanlarına bırakıyorum.

Özetliyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bitiriyorum demedim, özetliyorum.

BAŞKAN – Lütfen, bakın, şunu söyleyeyim, burada...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, şöyle, lütfen...

BAŞKAN – Ben bir açıklamada bulunayım: Burada konuşurken diğer arkadaşlarımızın konuşabilme imkânını da vermek, o da ayrıca bir usuldür.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, niye elinden alalım? Zamanımız bol, biz buraya konuşmak için geldik.

BAŞKAN – Efendim, saat ikiye kadar zamanımız.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Parlamento ne demektir? Parlamentonun sözcük anlamına bakın, parlamento “konuşulan yer” demektir. Bakın, Fransızca sözlüğe bakın, parlamento “konuşulan yer” demektir.

BAŞKAN – Bakmaya gerek yok, Fransızca bildiğim için biliyoruz onu, hiç gerek yok.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Biliyorsanız söz yok o zaman. Bilerek uygulamıyorsanız o daha kötü.

Şimdi, bakınız, parlamenter “konuşan kişi” demektir. Müsaade buyurun görüşümüzü açıklayalım.

Şimdi özetliyorum: Sayın Meclis Başkanı Meclisin hukukunu korumalı. Meclis Başkanı milletvekillerinin yasama ve denetim görevini yapacak imkânları sağlamalı. Sayın Meclis Başkanı Meclis görüşmelerinin vatandaşlarımız tarafından izlenmesine imkân sağlayacak düzenlemeleri yapmalı diyorum.

Madem, bu kadar acele ediyorsunuz sözlerimi burada kesiyorum. Tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz, sağ olun.

Şimdi tasarının tümü üzerinde Hükûmet...

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Başkanım, söz istiyorum.

BAŞKAN – Ama sözü biz bitirdik. Hükûmetten gelen komisyon üyemiz görüşlerini bildirdikten sonra sizi uzunca dinleyeceğim, daha ona geçmedik.

Buyurun.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Başkanım çok işiniz varsa kalkıp gidelim sonra gel elim.

BAŞKAN – Evet sizi dinliyorum üstadım, buyurun.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Kimi dinliyorsunuz?

BAŞKAN – Hükûmet adına...

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Sayın Başkanım, burada milletvekiline söz vermiyorsunuz...

BAŞKAN – Ona geleceğiz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Usul hakkında söz istiyor, İç Tüzük’ümüz öyle diyor.

BAŞKAN – Ama o bitti, usul hakkında söz bitti.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bir kişi konuşur diye bir şey yok efendim.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Başkanım, burada biz bir komisyonuz yani burada kitaba, kanuna göre mi her şey yürütülecek...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Zaten kitaba uysun.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Yani milletvekilini konuşturmamak...

BAŞKAN – Konuşturmamak değil.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Ne peki?

BAŞKAN – Bakın, sizin bile ışığınız bile yanmadı ve hiç şey de vermediniz.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Ya başkanım, kravatım da kötü, bıyığım da yok, ona da bak o zaman...

BAŞKAN – Üstadım hayır, söz istemediniz üstadım, hiç söz istemediniz. Yani söz istemiyorsunuz ki söz verelim. Sadece...

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Sayın Başkanım, bakın burayı hiç Millî Eğitim Komisyonuna çevirmeyin, burada biz kardeş kardeş çalışıyoruz.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Usul hakkında konuşacağım, iki dakika konuşacağım, o kadar.

BAŞKAN – Buyurun.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Dün bize mektup geliyor Başkanım, davet geliyor, “Gelin saat on birde toplanın.” diyor, altta yazıyor mera kanunu. Şunu soruyorum size: Şunu bize dün yollarken yollayamaz mıydınız bize? Bakıp da gelseydik. Ben geldim önümde gördüm şimdi. Nereden bakacağım ben buna? Yani davetiyeniz gelmiyor mu bize? Geldi. Üstteki yazıda “saat on birde buraya gel” diyorsunuz. Niye bunun altına koymuyorsunuz? Biz de bakalım neye geldik biz buraya. Biz el kaldırma makinesi değiliz. Niçin geldik buraya?

BAŞKAN – Ben bir açıklamada bulunayım.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Tabii, buyurun efendim.

BAŞKAN – İnternet’ten bütün milletvekillerimizin e-mail’ine.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Efendim ben köylüyüm köylü, İnternet’im yok benim. Ben sokaktan gelen esnafım.

BAŞKAN – Danışmanlarınıza da gönderildiği için...

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Efendim, bana sadece bir tane kâğıt geldi. Eğer eklerini Danışmanım vermediyse ona da hesabını sorayım.

BAŞKAN – Peki, o eksikliği bir daha tamamlayalım. Sadece İnternet’ten danışmanlarınıza değil ayrıca bir de kâğıt olarak da, yazılı olarak da gönderelim, peki.

Teşekkür ederim.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Canım Başkanım, bana bir kâğıt geldi, “Saat on birde buraya gel Sinan.” dediler. Sonra “On bir buçuk da gel Sinan?” dediler. On bir buçuğu beş geçte geldim buraya. Ben de diyorum ki altına bunun -iki sayfaymış- koysanız da akşam evde baksaydım ben buna. Ben ne konuşacağım burada? Onu söylemeye çalışıyorum Canım Başkanım.

BAŞKAN – Tamam üstadım, şu anda sizin bu talebiniz hakikaten yerinde.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Herkese İnternet ortamında değil de bir de yazılı olarak da gönderelim.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Sinan Bey’in kalbini kırdığınıza değdi mi Başkan?

BAŞKAN – Yok yok, özür diliyoruz.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Ben özür dilerim Başkanım.

BAŞKAN – Evet, Sayın Hükûmet sözcümüze söz veriyorum.

Buyurun.

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Sayın Başkan, İçişleri Komisyonunun değerli üyeleri; hepinizi en derin saygılarımla selamlarım.

Sizlere merayla ilgili kısa bilgiler verdikten sonra durumu sunacağım ve takdirlerinize bırakacağım efendim.

Mera varlığımız 14,6 milyon hektar.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bir soruyu izninizle sorayım: Cumhuriyetin kuruluşunda ne kadardı?

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Efendim, onlara daha sonra cevap verelim mi?

BAŞKAN – Sorulara daha sonra cevap verilsin isterseniz, bitirilsin...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, şu an yeri.

BAŞKAN – Konuşmalar bittikten sonra... Konuşmasını kesmeyelim.

Devam edin lütfen. Evet, bittikten sonra sorarsınız.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ama...

BAŞKAN – Sayın üyemiz, ne olur müsaade eder misiniz? Lütfen...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, cumhuriyetin 44 milyon hektar...

BAŞKAN – Beyefendi, konuşma bitsin ondan sonra... Lütfen, konuşmalardan sonra soracağınız her şeyi sorarız.

Siz devam edin konuşmanıza Beyefendi.

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Yaklaşık 10,3 milyon adet de büyükbaş hayvan birimine eşdeğer hayvan varlığımız var. Bunu açacak olur isek 29 milyon 380 bin küçükbaş (koyun keçi), 11 milyon 450 bin adet de büyükbaş, bunu büyükbaş hayvan birimine yani 500 kilo canlı ağırlığa çevirdiğimizde bu da 10 milyon 346 bin adet hayvan yapıyor. Bunların da günlük kuru ot tüketimi 12,5 kilogram, yaş ot tüketimleri de 50 kilograma tekabül ediyor. Bunun toplamını hesapladığımızda yılda da yaklaşık 50 milyon tonluk bir kaliteli kaba yem ihtiyaç olduğu ortaya çıkıyor. Şu andaki üretimimizde, yem bitkileri üretimimiz, meralardan elde ettiğimiz kaliteli kaba yem üretimimiz de 35 milyon ton, yaklaşık 15 milyon ton

civarında bir açığımız var. Meralarımızı daha verimli hâle getirebilmek, ıslah etmek, bunları hayvancılığın hizmetine sunabilmek amacıyla bir değişiklik ihtiyacı hasıl oldu. Bu ihtiyaç da tamamen alttan gelen bilgilerle oluşturuldu, sektörden gelen bilgilerle oluşturuldu. Burada neyi değiştiriyoruz? Değiştirdiğimiz şu efendim: Amaç dışı kullanmak suretiyle vasıfları bozulan mera, yaylak ve kışlakları tekrar eski konumuna getirmek amacıyla yapılan veya yapılacak masrafların sebebiyet verenlerden tahsil edildikten sonra nereye yatırılacağı mevcut kanunumuzun maddesinde tam açık değildi, şimdi oraya bir açıklık getirdik.

İkincisi, kanunumuzun 7'nci maddesinde kiralanacak -kiralama zaten var- alan üzerine herhangi bir tesis yapılamıyordu. Biz buraya bir açıklık getirdik, zorunlu hayvancılık tesislerinin yapılmasına da imkân sağladık. Bu zorunlu hayvancılık tesisleri de ahır, samanlık, padok, gübre çukuru, silaj yeri, yem hazırlama ünitesi, sağımhane, doğumhane, genç ahırları, buzağı barınakları, alet ekipman, bakıcı barınağı gibi konulardır. Bunlar yönetmelikle daha ayrıntılı hâle getirilecektir. Biz bu değişikliği yaptıktan sonra eğer meralarımızı tam ıslah edebilirsek yaklaşık 5 milyon tonluk kaliteli kaba yem artışı hedefliyoruz. Ayrıca da 1,6 milyarlık buradan bir gelir elde edilmesini, kaliteli kaba yem geliri elde edilmesini bekliyoruz. Ayrıca 2,1 milyon adet de kültür hayvancılığımızın beslenmesini hedefliyoruz. Ayrıca, buralar aslına uygun korunarak erozyona açık olan ülkemizdeki erozyonun önlenmesi de ana hedef hâline getirilmiştir. Ayrıca efendim biz meralarımızı özel sektörümüzün hizmetine açarak etkin kullanmayı sağlamak istiyoruz. Hayvancılıkla ilgili zorunlu tesislerin yapılmasına imkân sağlamak istiyoruz. Tespit ve tahdit çalışmalarını... Bakın bugüne kadar tespit ve tahdit çalışmalarını bitiremedik, bunları kısa sürede tamamlamak istiyoruz. Yıllık ihtiyacımız olan 50 milyon tonluk kaliteli kaba yem ihtiyacımızı da buralardan karşılamak istiyoruz.

Takdirlerinize sunuyorum, saygılarımla efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim verdiğiniz bilgilerden dolayı.

Arkadaşlar, tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri açıyoruz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Aracılığınızla soruyu yanıtlarsa...

BAŞKAN – Konuşmalarınızı yaparken sorularınızı sorarsınız ve kendisi de bunların hepsine... Netice de herkes sorduktan sonra soruların tümüne birden, teker teker ama herkesin sorusuna teker teker cevap verirsiniz.

Şimdi tasarının tümü üzerinde konuşmalara başlayacağız, bu arada sormak istediklerinizi soracaksınız ama soruların cevabını bütün görüşmeler bittikten sonra -hem hazırlığını da yapar Sayın Sözcümüz- teker teker cevaplar.

Evet, şimdi söz almak isteyenler...

Buyurun.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tüm Komisyon üyelerini ve katılımcıları saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Bu arada şunu söyleyeyim, arkadaşlar konuşurken Hükûmet sözcüsüne soru sormak isteyen varsa onlar da sorularını söylesinler, Beyefendi de kaydedecek, sonunda tamamına cevap verecek.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Evet, tekrar teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Arkadaşlar -biliyorsunuz- Mera Kanunu en son 1998 yılında 4342 sayılı bir Kanun’la çıkarıldı. Bu Kanun’un amacı, daha önce çeşitli kanunlarla tahsis edilmiş veya kadimden beri kullanılmakta olan mera, yaylak, kışlak ve kamuya ait otlak ve çayırların tespiti, tahdidi ile köy veya belediye tüzel kişilikleri adına tahsislerinin yapılmasını, belirlenecek usul ve kurallara uygun bir şekilde kullandırılmasını, bakım ve ıslahının yapılarak verimliliklerinin artırılmasını ve sürdürülmesini, kullanımlarının sürekli olarak denetlenmesini, korunmasını, gerektiğinde kullanım amacının değiştirilmesini sağlamak şeklinde özetler.

Kısaca, meralar bizim hayvancılık alanında en büyük servetimiz. Biraz evvel değerli arkadaşımız sundular, meraların yapısı hızla azalıyor, 44 milyondan 14 milyona kadar düşmüş durumda.

Şimdi, biz Hükûmetin getirdiği bu tasarıyla yeni bir şey daha ekliyoruz: Belediyeler ve köylere bu yapılacak masraflarla ilgili belli bir ücretin yatırılmasını sağlıyoruz. Ayrıca kiralanacak alanlara da gerekli bakım ve barınma ihtiyaçlarını karşılayacak hayvancılık tesisleri kurulacağını öngörüyoruz.

Bir defa şimdiye kadar meralarda yapılan kiralamalarda -meslekten gelen arkadaşlarımız var komisyonda çoğunlukta biliyoruz- birçok meralara zamanında bu tür işgallerle, değişik işte tapular ileri sürülerek, çeşitli tahsisler yapıldığını ileri sürerek meralar şimdiye kadar hoyratça kullanılmış Sayın Başkanım.

Türkiye’de meralar neredeyse dörtte 1 oranına kadar azalmıştır. Bu yasalarla biz -biraz daha ben endişeliyim- meraların çarçur olmasına yol açacak yeni bir kapı aralıyoruz gibi. Çünkü şimdiye kadar meralara yapı yapılamazken şimdi meralara “barınma ihtiyaçları” adı altında tesisleri de kurmaya çalışıyoruz.

Peki, bu barınma ihtiyacı -biraz evvel arkadaşlarımızın bir kısmı da söyledi- bir villa şeklinde de yapılabilir, ben hayvanlarımı villada barındırıyorum diyecek veya işte bizim bildiğimiz ağıl gibi etrafı çevrilmiş birkaç baraka gibi yapılarla da yapılabilecek. Bu barınma ihtiyaçları biz çok farklı şekilde yorumlanabilir düşüncesiyle oraya bir açıklık getirmek zorundayız bu Komisyonda. Aksi takdirde bütün yaylalarda mantar biter gibi villaların bittiğini... İşte ben çoban evi yapıyorum havasıyla hiç kimse bunu saf duygularla karşılamaz. Meranın ortasına -yarın göreceksiniz- gayet güzel

villalar yerleştirecek, ben çobana barınma yeri yaptım hayvanlarımın başında beklesin diye... Nitekim bozulmayan tek bu yerler vardı, buralar da bozulacak.

Değerli arkadaşlar, Kültür ve Turizm Bakanlığının talebi üzerine turizm yatırımları için biz meraları tahrip ettik, gene kamu yatırımları için meraları tahrip ettik, şimdi de hayvancılık adı altında meralarımızı tahrip etmeye bir kapı açıyoruz diye düşünüyorum. Bunun önlemini bu Komisyonda almak zorundayız.

Peki, meralarımızı şimdiye kadar hatırlamadık. 2004'te bir kanun değişikliğiyle gene hatırlamadık, şimdi niye hatırlıyoruz? Mevcut iktidar, ülke hayvancılığını aldığı noktanın çok gerisine götürmüştür. Hükûmetin hayvancılık alanında yaptığı önemli hiçbir gelişme şimdiye kadar olmamıştır, tarım politikaları yetersizdir. Kendisine yeterli ülke konumundayken hayvansal ürünleri ithal eden ülke konumuna geldik. Bugüne kadar birçok maddeyi ithal etmezken, dışarıya ihraç ederken şimdi ithal etme konumuna geldik. Demek ki tarım politikamız, hayvancılık politikamız bugüne kadar yeteri kadar uygulanmadı. Şimdi mazot fiyatları neredeyse 4 kat arttı, dünyanın en pahalı mazotunu kullanıyor bizim çiftçimiz, dünyanın en pahalı gübresini kullanıyor bizim çiftçimiz. Ancak gerek turizm amaçlı, gerek maden sahaları şeklinde meralarımız da yok edildi. Türkiye'de nereye giderseniz gidin bugün hayvancılık için ayrılmış olan meraların, yaylaların çok önemli bir kısmının maden arama bahanesiyle kapatıldığını veya mermer çıkarmak bahanesiyle kapatıldığını hepimiz göreceksiniz.

Şimdi peki, meralarımız nasıl tahrip ediliyor? Çeşitli defalar ben idarecilik genelinde şahit oldum. Komisyonlar önce gidiyor "Burası meradır." diyor. Yukarılardan bir yerden gelen bir emirle bir bakıyorsunuz kâğıt üzerinde meralık vasfı birdenbire değişiyor. Meralık vasfını değiştirerek orayı yapılaşmaya açabiliyorlar. Ben İstanbul'da -örnekleriyle vereceğim- Kartal Kaymakamlığı yaptım, bizim o zaman Samandıra, şimdiki Sancaktepe ilçesi sınırlarında -Samandıra bir beldeydi, bana bağlıydı- Paşaköy dediğimiz bir yörede -siz İstanbul'u çok iyi bilirsiniz Sayın Başkanım- mera ve ormana da çok yakın bir alan, ormanın hemen hemen göbeğinde bir alan birileri tarafından meralık vasfından çıkarılarak 40'a yakın villa yapılmıştı. Ben gittim bütün villaları yıktım, bütün kayıtlarıyla videolarıyla her şey mevcuttur. Ancak ne yaptılar? Onlar yaptılar ben yıktım, onlar yaptılar ben yıktım. Neticede gittiler ilçe hudutlarını değiştirdiler -tutanaklara geçsin diye söylüyorum arkadaşlar- ardından haber gönderdiler: "Buyur Kaymakamım, gel şimdi yık bakalım." Benim hudutlarımın, benim yetki alanımın dışına çıktı bu mera ve yıkma diye en küçük bir teşebbüsüm olamazdı tabii, gözümün içine baka baka o binaları yaptılar. Bugün o bölgeye gittiğimde, Şile'ye geçtiğimde, o binaları gördüğümde içim cız eder, içim parçalanır. Devletimiz bu kadar aciz olmamalı derim kendi kendime ama maalesef yaptılar.

Sevgili Başkanım benim korkum bu. Bu yasayla da bu barınma konusu gündeme gelecek ve birçok yerde kaçak yapılar yapılarak, çeşitli tesisler kurularak meralarımız yağmalanacak diye

korkuyorum. Onun için bu madde çok dikkatli bir şekilde yorumlanmalı, hayvancılık tesislerinde gerekli olan, insanın barınamayacağı, villalar şeklinde yapıların yapılmaması gerekir. Bunu nasıl kontrol edeceğiz? Bilmiyorum.

Bir de köylerde, elbette ki birçok yapılaşmalara gene şahit oluyoruz. Kaymakamlık yapmış olan arkadaşlarımız bilirler, taş ocağı ruhsatları alınıyor veya kum ocağı ruhsatları alınıyor, ardından diyor ki: “Eski hâline getirilecek.” Ben eski hâline getirilen bir alan görmedim şimdiye kadar Sevgili Başkanım. Bugün gidelim İstanbul’un Kemerburgaz mı diyoruz o bölgelerde çıkarılan maden ocaklarının olduğu bölgelere bakın, maden tahsis alanları yapılmış ancak neticede oranın doğayı nasıl tahrip ettiğini hepimiz içimiz cız ederek görüyoruz. Uçak bazen İstanbul’da Atatürk Havalimanı’na inmeden havada yarım saat, kırk beş dakika tur atıyor yoğun trafikte. Tur atarken ben o alan üzerinde bakıyorum açık havalarda, tabiatın nasıl tahrip edildiğini çok açık bir şekilde görebilirsiniz.

Sakarya’da on yıla yakın görev yaptım, Sakarya ormanlık alanlarımızın en yoğun olduğu bir bölge. Gidiniz meralarda tahsis edilmiş alanların, kum ocağı, taş veya tuğla fabrikaları için toprak alınan yerlerin nasıl böyle bir hançer gibi ormanların bağrına saplandığını, nasıl vahşice katledildiğini ormanların ve meraların çok rahatlıkla havadan görebiliyorsunuz. Böyle bir tahribatı önleyecek tedbirleri mutlaka getirmemiz lazım. Ayrıca eski hâline getirme konusuna biraz daha açıklık getirmek lazım. Bedellerinin çok ağır konulması gerekiyor, cezaların çok ağır konulması gerekiyor. Usulen, üç tane yamuk yumuk ağaç dikilip “Biz eski hâline getirdik.” deyip bu konuyu bu şekilde kapatmamak gerekiyor.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Yalnız, ben bütün arkadaşlarımızdan bir istirhamda bulunacağım, mümkün olduğu kadar tekrar etmeden çok hızlı bir şekilde geçsek...

Buyurun.

NAMİK HAVUTÇA (Balıkesir) – Beş dakikalık, on dakikalık bir sürede tamamlayacağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Mesela beş dakika normaldir.

NAMİK HAVUTÇA (Balıkesir) – Ben öğretmenim, zamanı iyi planlarım, merak etmeyin.

BAŞKAN – Öğretmenlere o konuda saygımız var ama beş dakika olursa gerçekten herkesi dinleyebiliriz çok rahatlıkla.

Buyurun.

NAMİK HAVUTÇA (Balıkesir) – Değerli arkadaşlarım, hemen konuya giriyorum ben de.

Hayvancılık sektörünün besi kolunda "kaba yem" diye bir sorun yaşanıyor. Meralarını, çayırlarını merkezin vurdumduymazlığı, yerel yönetimlerin sorumsuzluğu, inşaat sektörünün rantçı

yıkıcılığı altında koruyup geliştirmeyen zihniyet yüzünden Türkiye'nin hâlen yılda 15 milyon ton olan kaba yem açığı kapatılamıyor. Mera, dâhilde işlenebilir olmadığı için yok edilenin yerine ithali de konamıyor!

Bu nedenle, 15 milyon ton açığı kapatmak için Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı meraları özel sektöre açmayı planlıyor. Bu tek başına yeterli çözümmüş gibi görülüyor. Bu alanların başta inşaat olmak üzere çeşitli çıkar kesimleri tarafından yağmalanması mutlaka önlenmeli. İkincisi, canlı hayvan ve kırmızı et üretimindeki geleneksel üretim yapısını, modern işletmeciliği kombine teşvik politikalarıyla geliştirerek değiştirmek gerekmektedir.

Ülkemizin içinde bulunduğu kırmızı et krizinin temelinde meralarımızın yok edilmesi yatmaktadır. Oysa meralarda doğal olarak yetişen bitki örtüsü, hayvanların yem ihtiyacını karşılar, erozyonu önler, su varlığımızı korur, üstelik bunun için ücret de talep etmez. Bütün faydalarına rağmen 1940'lı yıllarda 46 milyon hektar olan mera varlığımız, 1950'de 37 milyon hektara ve günümüzde 21,7 milyon hektara kadar düşmüştür.

Besicilerimiz kaba yem ihtiyaçlarını maliyet olarak karşılayamadıkları için doğurgan dişi hayvanlarını bile kasaba vermektedir. Bu süreç kırmızı et, hatta kurbanlık ihtiyacımızın bile dışarıdan canlı hayvan ithal ederek karşılanmasına kadar varmıştır.

Kırmızı et ithalatı, et hayvancılığımızın tasfiyesine neden olacağı gibi, giderilmez sağlık sorunlarına da yol açacak niteliktedir. Halkımız sofrasına mısır ve soya gibi genetiği değiştirilmiş fabrika yemlerini tüketen hayvanlara ait etin gelme ihtimaline karşı büyük bir tedirginlik içindedir ve ne yiyeceğine kendi karar vermek istemektedir. Son günlerde medyada yer alan ve yoğunlukla GDO'lu yem kullandıkları bilinen Arjantin gibi Güney Amerika ülkelerinden yapılmak istenen et ve canlı hayvan ithalatı, öncelik ve ivedilikle durdurulmalıdır.

Yanlış hayvancılık sektör politikaları ve yetersizlikler sonucunda et fiyatları yükselişi gerekçe gösterilerek yapılan kırmızı et ithalatı daha şimdiden çok ciddi üretim sorunlarına yol açmıştır. Et hayvancılığının gelişimi için doğru ve bilimsel politikalar oluşturarak uygulamak yerine, kolaycı yöntem seçilerek kasaplık hayvan ve et ithalatının önü açılmış, et hayvancılığı ve besicilik sektörü bu haksız rekabete karşı direnecek gücü olmadığı için ezilmiştir, yok edilmiştir çünkü ülkemizde çok uzun zamandan beri yem fiyatları, süt ve et fiyatlarının üstünde seyretmektedir. Üstelik bu olumsuzluğu giderecek destekleyici bir politika da uygulanmamaktadır. Et sorununun süt sorunu, süt sorununun da kırmızı et sorunu olduğu akıldan çıkarılmamalıdır. Gelişmiş ülke üreticileri 1 kilogram süt ile 2-2,5 kilogram yem alabilirken yerli üreticimiz 1 kilogram süt ile ancak 1 kilogram yem alabildiği için zorunlu tasfiye sürecine gitmektedir.

Gelişmiş ülkelerin üstün verimli et ırklarından ucuz yemler kullanarak sağladıkları düşük maliyetli kasaplık hayvan ve et ürünleri, o ülkelerin uyguladıkları ihracat sübvansiyonları ile

Türkiye'nin ithalattaki gümrük vergilerini düşürmesiyle yerli üreticiden çok daha ucuz fiyatlarla ülkeye girmeye başlamıştır.

Üretken besicilerimize pozitif ayrımcılık uygulanarak birçok sektörde yaşanan dışa bağımlılık kıskaçından kurtulmamız gerekmektedir. Uzun dönem için, Türkiye toplumunun dengeli ve yeterli beslenmesi, hayvancılık üreticilerinin refahı ve dış pazar potansiyelinin kullanılması bakımından, et hayvancılığı sorunlarından arındırılarak yeni, doğru ve gerçekçi politikalarla desteklenmeli ve geliştirilmelidir.

Hayvancılığının gelişmesi doğal olarak tarımın doğru stratejiler yönünde değişmesine, yani verimlilikle üretkenlik sağlamayı öngören doğru, tutarlı tarım politikalarına bağlıdır. Bu politikalar kapsamında kırmızı et üretimi toplumun beslenme talebini, ekonominin katma değer talebini, dış pazar olanaklarını birlikte kavrayan bir üretim hedefine yönelmelidir. Üretimde verimliliği sağlamak için hayvan varlığımızın ırk yapısının geliştirilmesi zorunludur. Etçi sığır ve koyun ırkları ile hem etçi hem sütçü kombine ırklar doğrultusunda geliştirilmeli ve hayvan sayısı artırılmalıdır.

Hayvancılığının gelişmesi için kaliteli kaba yem üretimi desteklenmeli ve yaygınlaştırılmalı, eskilerin deyimi ile et meselesinin ot meselesi olduğu gerçeği hiçbir zaman akıldan çıkarılmamalıdır.

Tasarıya geldiğimizde, genel gerekçe bölümünün birinci paragrafında yapılan saptamalar doğrudur ama daha sonraki paragraflarda açıklanan düşünceler birinci paragrafta yazılanlarla çelişkilidir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca tespit ve tahdidi yapılan meralar köy veya belediye tüzel kişiliğine tahsis edilmekte ve ıslah edilerek kullanıma açılmaktadır. Şimdi buradaki ikinci tümce, birinci tümceyi yalanlar niteliktedir. Birinci tümce doğru ise ikinci tümce anlamsız kalmaktadır. İkinci tümce hayalî bir gerekçe yaratarak meraların özel kişilere verilmesini sağlamayı amaçlamaktadır.

Yine tasarının içeriği ile örtüşmeyen durumlar vardır. Anayasa, çevrenin korunması ve erozyonun önlenmesi görevini devlete yüklemiştir. Gerekçede devlet bu görevini yapmayacak, yaylak, kışlak ve meraları özel sektöre kiralarak deyim yerindeyse bu görevinden kurtulmuş olacak. Bu, hukuk anlayışı ile bağdaşmayacak bir anlayıştır.

İki: AKP iktidara geldiği günden bu yana hukuku, bilimi bir tarafa bırakıp orman, mera, sulak alan, dere ve tarım arazileri gibi doğal varlıklarımızı kamu yararı gözetmeden bütün bu doğal varlıkları sermaye için yatırım alanı olarak görmektedir. Örneğin, maden, turizmi teşvik, yenilenebilir enerji gibi yaslar bu düzenlemelerden bazılarıdır.

Mera Kanunu, meraların korunması, ıslah edilmesi ve yönetilmesi görevini devlete vermiştir. Tasarı ile meraların bir bölümünü kiraya vererek bu görevini devretmeyi planlamaktadır.

Tasarının maddelerine ilişkin: 1'inci maddede yazılanlara itiraz etmek mümkün değil ancak 2'nci madde ile getirilen tasarının özü bu maddede saklıdır. Bu madde ile: A) Yaylak, kışlak ve

meraların yapılaşmaya açılması amaçlanmaktadır. Genel gerekçe bölümünde bozulmuş olan meraların ıslah edilmesi, erozyonun önlenmesi amaçlandığı belirtilmekte, tasarıda ise yapılaşmaya açarak bunun tam tersi önerilmektedir. Yapılaşmaya ilişkin öneriler önce binde 1 olarak getirilerek yapılaşmanın önü açılmakta, daha sonra bu oranlar artırılarak iş çıkırından çıkmaktadır. Temel amaç, toplumun ortak varlığı olan doğal alanları büyük sermayenin çıkarlarına sunmaktır. Bundan sonraki süreçte yapılaşma oranı artırılması yönündeki girişimlerin başlayacağı açıktır. Bu dönemde, 2/B örneğinde olduğu gibi "buralar kiracılarına satılsın" çabalarına tanık olacağız önümüzdeki süreçte. Bu alanların yapılaşmaya açılması, bilime, akla ve hukuka ve kamu yararına, halkın çıkarlarına aykırıdır. Bu tasarı ile kırsal bölgelerde sosyal çatışmalara yol açabilecektir. Köylere veya belediyelere tahsis edilerek yıllardır hayvancılık yapan insanların ortak yararlandığı yerlerin büyük sermayeye kiralanması ve yapılaşma olanağı tanınması çevrede yaşayan insanları fazlasıyla rahatsız ve huzursuz edecektir.

Hayvancılık için gerekli bakım ve barınma ihtiyaçlarını karşılayacak zorunlu hayvancılık tesislerinin yaylak, kışlak ve meralarda kurulmak istenmesin mantıklı bir açıklaması bulunmamaktadır. Bu tesislerin yapılması ile yetinilmeyecek, yol, su, elektrik gibi altyapı çalışmaları da gündeme gelecektir. Bu nedenle, bu alanların yıkıma uğrayacağına dikkate kaçmaması gerekmektedir.

Sonuç olarak: Amaç dışı kullanarak mera, yaylak ve kışlakların vasfının bozulmasına yol açarlardan, buraların iyileştirilmesi için gereken masrafın tahsil edilmesi için yasal düzenleme yapılması olumludur. Şimdi bu düzenlemeyi etkin kılmak gerekir. Çevrenin korunması ve erozyondan korunması söylemi ile mera, yaylak ve kışlakların sermayeye hizmet edecek biçimde yapılaşmaya olanak sağlanarak kiraya verilmek istenmesi tam bir çelişkidir. Bu alanların tahribine yol açacak bir girişimdir. Toplumumuzun ve doğal alanlarımızın geleceğini düşünmek bakımından tasarının 2'nci maddesi geri çekilmelidir.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, hepinize saygılarımı sunuyorum.

Tabii, ben ilk önce bir teknik açıdan Bakanlık personeliyle de görüştük ama bu 2'nci madde aynen elimdeki metinde şu: “4342 sayılı Kanun’un 12'nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.”

Değerli arkadaşlar, 12'nci maddeye baktığımız zaman, bir, iki, üç tane fıkra var. Bu fıkra düzenlendikten sonra “Marş marş, uygun olan yere gir.” mi diyeceğiz yoksa “Bu ikinci fıkradan sonra” mı, “üçüncü fıkradan sonra gelir” mi denilecek? Teknik anlamda ilk önce bunun burada düzeltilmesi lazım.

BAŞKAN – Evet, onu not olarak alıyoruz arkadaşlar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, geliyoruz, ikinci husus: Tabii, Bakanlık temsilcileri dediler ki: “Son fıkra.” Son fıkra olsa yine bir çelişki. “Kiralama usulü ve esasları yönetmelikle belirlenir.” deniliyor. Yani bu kanun yapım tekniği açısından... Yani o zaman millet ne diyecek? Yargılama makamları, avukatlar, hukukçuların tamamı, o zaman, bu Parlamentonun yaptığı yasalarla bizim kalitemizi ölçecekler. Bu hakikaten sıkıntılı bir durum, bunu düzeltmek lazım.

İki: Şimdi, büyük şehirlerde alışveriş merkezleri var. Büyük şehirlerdeki alışveriş merkezleri haksız rekabet nedeniyle küçük esnafı gerçekten çok sıkıntılı duruma düşürdü. Buradaki hadise, hani şehirlerde alışveriş merkezleri vardı, küçük esnafı perişan etmişti, bu kanunun 2’nci maddesine getirilen de aynen alışveriş merkezlerinin bir benzerini biz meralarda getiriyoruz. “Nasıl getiriyoruz? Nasıl bu benzetmeyi yapılabiliyorsunuz?” diyeceksiniz. Pratik bir örnek veriyorum: Edirne ilinin, Keşan ilçesinin Şaban köyü merası var. Şaban köyü, Keşan ilçesi eski Kaymakamı ve Şaban köyünün muhtarı Kaymakamın oğlu, köyün muhtarı, Şaban köyünün merasını kirallıyorlar arkadaş. Bu meranın içerisinde su var. Pratik örnek veriyorum ki konu net anlaşılabilirsin diye. Köyün içerisinde bu Şaban merası kiralanıyor, kiralandığı alan içerisinde su var. O köylü hayvanını sulamak için eğer meraya götürürse onun dışında sulama alanı yok değerli arkadaşlar. Peki, biz kiralamayı getirdik bu şekliyle, zaten orayı da şu anda kiraya verdikleri için köyde hayvancılık bitti ancak o alanı kiralayan kişiler hayvancılık yapıyor. Bununla ne yapmış olacağız biz? Kiraladığımız, kiraya verdiğimiz alanı köylü vatandaşımız, 2-3 tane hayvanı olan vatandaşımız gidecek, hayvanını orada sulayamayacak, sulayamayınca da... Çünkü ben orayı kiralamışsam etrafını çevireceğim, oraya yabancı hayvan da sokmam, yabancı kişi de sokmam çünkü benim kira alanım, gerekirse o suyumu parayla satırım onlara ve bu nasıl büyük şehirlerdeki büyük alışveriş merkezleri küçük esnafı öldürdüyse, perişan ettiyse bu da 2 hayvanı olan, 3 hayvanı olan vatandaş perişan edecek, bu gerçekten büyük bir sıkıntı yaratır. Ne yapılabilir? Bunu çekmek lazım ancak eğer illa ki yapacaksanız kıstasları koymak lazım. Hani nasıl kanunda biz “zorunlu geçit hakkı” deriz ya burada da “sulamak için zorunlu geçit hakkı” gibi bir şeyler getirmek lazım arkadaşlar.

Uzatıyorum, kusura bakmayın Başkanım, konu önemli çünkü.

Üç: Burada 2’nci maddede “kiralanan alan hayvancılık için” dedik gerekli bakım ve barınma ihtiyaçlarını Sayın Bakanlık temsilcisi okurken şöyle güzel örnekler verdi, ben kendisine teşekkür ederim. O zaman “gerekli bakım, barınma ihtiyaçları” kavramını çıkaralım oradan, atalım. Gerçekten amacımız eğer oradaki hayvancılığı korumaksa “ahır, samanlık, padok, gübre çukuru, sıra yeri, yem hazırlama ünitesi, sağımhane, doğumhane, genç ahırları, buzağı barınmaları, bunların ekipman yerleri” ibaresini hiçbir tartışmaya yer bırakmayacak şekilde bunu yazmak lazım. Yani burada, barınma meselesini siz, İnsan Hakları Sözleşmesi’ne bakarsanız “barınma” kavramı, insanların

ikamet edebilecekleri alan olarak nitelendirilir. Evrensel hukuk açısından “barınma” konut olarak kullanılan bir kavramdır. Siz, yani burada gerekli bakım ve barınma altında, kanunu dolanmadır bu bir nevi. Yani bu kavramın arkasına sığınarak ne diyoruz? Büyük villalar, siteler, yazlık konutların yapılmasının önü açılmış olur ki bu kanunla, bu madde ile biz ne yapmış olacağız? Mera alanlarını daraltmış olacağız, bu madde mera alanlarını tehdit etmiş olacak. Aslında, biz, meralara ne gözüyle bakıyoruz? Diyoruz ki: Meralar et veren alanlardır, meralar süt veren alanlardır. Bu şekliyle meraları et veren alanlar ve süt veren alanlardan çıkarmış olacağız. Bu gerçekten büyük bir tehlikedir. Bunu ya çıkaralım ama yok, çıkarmayacaksanız, mutlak suretle geçirecekseniz, bu yasalaşacak ise bunun açık ve net yoruma muhtaç olmayacak şekilde kanunda biz deriz ki: Tahdidi olarak saymak lazım. Tahdidi olarak bunu saymak lazım. Geliyorum 1’inci maddeye.

Arkadaşlar, 1’inci maddede, 4’üncü madde, aynı fıkra burada vardı ancak tabii, bir arkadaşımız uyardı. Biz buraya “yapılacak olan masrafa sebebiyet verenleri” ekledik. Ya arkadaşlar, bu zaten yasak, yapılmaması gerekir. Yapılmaması gerekiyor ise “yapılacak olan masraflar” kavramı niye getiriliyor? O zaman demek ki şu: Göz yumacağız biz, bir idareci göz yumacak, bunun mefhumu muhalifinden çıkan mana bu. Efendim, birileri de göz yumacak, yapılacak masraf da orada. Zaten bu yasaksa bugüne kadar kanuna aykırı bir vaziyette buraları, amaç dışı bozulan mera, yaylak ve kışlak, bunun parasını alıyoruz, masrafını alıyoruz, anladım ben bunu veya yapılacak olan. Bu “yapılacak olan masraflar” demek, demek ki biz izin vermiş olacağız, ondan sonra yapılacak olan masraflar kavramı çıkıyor. Bu kavramı da çıkarmak lazım.

Sabırla dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Arkadaşlarımızdan ben bir de şunu istirham ediyorum: Arkadaşlar, tabii, İstanbul’da biz çok meraların ve devlete ait arazilerin nasıl elden geçtiğini en iyi yaşayanlarındanız. Bu tip olaylarda mutlaka söyleyeceğimiz şeyleri somut olarak bildirirsek barınaklar yapılırken içinde duran insanların da ne kadar yer onlara tahsis edileceği, içinde villalar yapıp da ileride sıkıntıyı da düşmemek gerekir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, Şaban merası Edirne Keşan örnek, su alanı.

BAŞKAN – Sırrı Bey hemen gidecekmiş, çok kısa konuşacakmış. Müsaadenizle önce Sırrı Bey’e bir söz verelim.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Yok göndermeyiz biz. Böyle konuşup gitmek yok, dinleyecek.

BAŞKAN – Kusura bakmayın, diğer arkadaşlardan özür diliyorum.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Estağfurullah.

Zaten ilk ben söz aldım fakat siz böyle bir şeyle...

BAŞKAN – Sıradan geliyoruz.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Bilseydim en başa otururdum.

BAŞKAN – Canınız sağ olsun.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Yani kimsenin hakkını gasbetmedim, onu vurgulamak için söylüyorum.

Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bir basın açıklamam var 12.30’da, onun için rica ettim. Anlayışınız için teşekkür ediyorum hem arkadaşlarıma hem Başkana.

Önce bir şeyle, Sayın Hükûmet sözcüsüne, gerçi Sayın Başkan, usulü olarak daha sonra cevaplasın dedi ama ne kadar buna cevaz veriyor emin değilim.

İki tane kavram var orada. “padok” ve “silaj” ya da “siley” ben bunları anlamadım. Bunların manası ne? Cehaletimi bağışlayın. “Padok” bu at yarışçılarının kullandığı bir şey, o mu? Atların koşu alanı mı, öyle mi?

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Değil.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Değil mi? Yani onu bileyim, ona göre konuşacağım.

BAŞKAN – Sorulara en sonunda cevap vereceğiz için, lütfen...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Başkanım, ben bunu bilmiyorum. Gerekçede “padok” diyor. Biz, Türkiye Büyük Millet Meclisindeyiz Türkçe olması gerekmez mi?

“Padok”u bilen var mı arkadaş? Ya, vallahi bilmiyorum. Bir at yarış şeylerinden duydum, kulağımda, “padoka çıktı” bilmem ne oldu ama ömrümde gitmediğim için de bilmiyorum. “Padok” nedir?

BAŞKAN – Düzgün yazar bundan sonra demek ki. Bürokratlarımız yazılarını düzgün yazacak, bu hatalarının cezasını da onlar çekecek yani.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Başkanım, gerekçede “padoklar yapılması” diyor. “Padoklar yaptırdım gelip geçmeye” onu ben bir bileyim bu “padok” ne ki yapılsın mı yapılmasın mı ona göre söyleyeceğim.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Hayvan gezinti yeri.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Öbürü, o “silaj” mı neyse?

BAŞKAN – Bakın, arkadaşlar, bürokratlarımız bundan sonra demek ki derslerine daha iyi çalışacaklar. Çalışmadan gelmişlerse onu düzeltecekler ileride.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Ağabey, ders meselesi değil niye böyle? Benim kimseyi tahkir etmek, haşa, böyle bir kastım yok. Bir kanun gerekçesi Türkçe olmak zorunda ya, bu kadar basit. Biz Kürtçe konuştuğumuz zaman bir sürü caz yapıyorsunuz. Burada da anlamadığım dil var, bilinmeyen bir dil var.

BAŞKAN – Tamam, kabul ettik. Teşekkür ederiz.

Hayvan gezindi alanı.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Hayvan gezinti alanı, padok. Şimdi bunu öğrendik iyi oldu. Meralardan başlayalım.

Bütün arkadaşlarımız şu ana kadar konuştu.

BAŞKAN – Kelimenin aslı da Rumca, onu da söyleyeyim yani, Latince'den geçmiş.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Rumca, bak, Allah'ın işine bak!

Arkadaşlar, meraların akıbeti bu ülkede son otuz yılda malum, yaşanan bu kanlı savaşta getirilen mera yasağı, yayla yasağı gibi uygulamalarla hayvancılığın katline, zorunlu köy boşaltmalarıyla o alanların rutin ve doğal bakımlarının engellenmesine yol açmıştır. En büyük kayıp olarak bunun altını çizmemizde ve hiç unutmamızda fayda var. İşin böyle bir sosyal boyutu var ve bu rakam şu an “mera vasfı 13-14 milyon hektar” deniyor. Bunun, varlık bir yana, kullanılabilir alanının ne kadar olduğu konusunda da bilgilenmek isteriz. Yani bu ülkede, Sayın Başkan, hâlen yurt topraklarında girilmesi yasak olan yerler var ve bunların yüzde 80-90'ı meralarımız, yaylaklarımız ve kışlaklarımız. Burada, Kürde geçimini yapmak için elverişli vasıtalar yasak edilmiş durumda.

Bu gülünecek bir şey değil Sayın Başkanım. Bunda gülünecek ne var söyleyin, ben de güleyim?

Yani bu ülkede, Sayın Hükûmet sözcüsü söylesin bakayım, mera yasağı, yayla yasağı var mı yok mu, uygulanıyor mu, uygulanmıyor mu? Bu kaç hektara tekabül ediyor?

MEHMET ERSOY (Sinop) – İçişleri Bakanına soracaktınız onu?

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Ama burada Hükûmet sözcüsü gelmiş.

BAŞKAN – Notlarını alıyor, zaten cevap verecek onların hepsine.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Onun dışında, bütün benden önce konuşan arkadaşların dikkat çektiği hususların tümüne katılıyorum. Bir, bu işteki hırsızlık kokan, mutasavver hırsızlık, yani bir hırsızlığın önceden tasarlanması, altyapısının hazırlanması meselesini ortadan kaldırmamanın çok pratik bir yolu var. Bunu bir muhalefet şerhi olarak sözlü bir şekilde beyan ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Şimdi şudur: Madde 2'den başlayayım önce, diyor ki: “Kiralanacak alanda hayvancılık için gerekli bakım ve barınma ihtiyacını karşılayacak zorunlu hayvancılık tesisleri kurulabilir.” Buradan anladık ki zurnanın çatladığı yer burası. Buraları yapıya açacaklar. Hiçbir zaman kaybedilmiş bir mera alanının –siz belediyeceğiniz, bir sürü yönetici kökenli arkadaşımız var burada- bir Allah'ın kulu desin ki: Cumhuriyet tarihinde şu alan orman vasfını kaybetmişti... Ki bu kavrama da inanmıyorum, bilimsel değil, hiçbir alan orman vasfını kaybetmez, mera vasfını kaybetmez, bunlar hep geri kazandırılabilir şeyler ama tırnak içinde kullanarak tekrar geri kazandırılmış 1 metrekare yer yok, hep talana hep ranta açılmış. Bir tane örneği varsa gelin, biz de

diyelim ki: “İnşallah bu da falanca yerdeki örnek gibi olur.” Yok, kayda değer, istatistik bir oran teşkil edecek bir örnek yok. Şimdi, diyor ki: “Bu tesislerin taban alanı kiralanacak alanın yüzölçümünün yüzde 1’ini geçemez.” Ben cahil bir adamım. Daha önce binde 1’miş, şimdi yüzde 1 önemli bir artırım ve bu oranı da bir katına kadar Bakanlar Kurulu artırmaya yetkili kılınıyor. Yani bu demektir ki yüzde 2. Peki, taban alanı bu ise gelin, hemen burada ranta dönük, benim gibi kötü, kalbi fesat olanların da önünü engellemek için yüksekliği de sınırlayalım.

BAŞKAN – “KAKS’ı da koyalım.” diyorsunuz.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Tabii, bu kadar basit. Diyelim ki: 2,5 metreden yüksek hayvan yok bizde, var mı? 2,5 metre ile sınırlayalım. Zürafa yetişmediğine göre bu topraklarda, 2 metreyle sınırlayalım. Bakın, bakalım kıyamet nereden koparsa hırsız odur. Bu kadar basit. Ben bir fesat düşünmüyorum. Gelin, baştan engelleyelim, buraya yükseklik sınırı koyalım. Tabanı yüzde 1 mi istiyorlar, yüzde 3’e çıkaralım. İşin sırrı, ayıp olan tarafı da bu. Sen bir taban için tahdit ve metraj belirleyeceksin, irtifa için hiç ağzını açmayacaksın. Türkiye bu yolları çok gördü. Bu hırsızlığa cevaz vermemek lazım. Bunu bir muhalefet olarak sözlü bir şekilde beyan ediyorum. Kanuna eklenmesi... Gelelim, diğer şerhim ve önerime.

Sayın Mahmut Tanal’a teşekkür borçluyuz. Şile, Taşdelen ve su membaasının olduğu Uludağ, Erikli gibi yerlerin birçoğu su işletmesi için kiralanmadı. Eski mera tahsisi için alındı, ondan sonra oradaki su kaynakları talan edildi. Firma adı söylemek istemiyorum, dünya emperyalist sisteminin en simgesi hâline gelmiş bir içecek firması Bursa’da yer bırakmadı ama hiçbirini su alanı olarak kiralamıyor. Ne yapıyorlar? Mera bedeli olarak ya da mera tahsisi olarak alıyorlar, ondan sonra bu yetim hakkını kumundan, taşından, harcından ama en önemlisi suyuyla kendi kullanımlarına açıyorlar, rezerv boşaltımı yapıyorlar etraftan. Elde şeytanlık çok, oyun bitmiyor. Diğer komşu bölgelerdeki, dikkat edin -birisi keşke bilim insanları bunu araştırsa- çukur yerleri özellikle, mutlaka dâhil ediyorlar, suyu oraya çekiyorlar. Dolayısıyla, bu bizim hakkımız değil. Biz bunu çocuklarımızdan borç aldık. Son tahlilde mülk Allah’ın ama çocuklarımızın hakkı var. “Allah’ın” demek kamunun demektir aynı zamanda. Onun için, gelin buna bir de bu hırsızlığa mâni olmak için “Su ve diğer yeraltı kaynaklarının kullanımı, satımı ve benzeri amaçlarla işletilmesi o il sınırları içerisindeki, mücavir sınırlar içerisindeki geçerli tarifeler üzerinden ücretlendirilir.” diyelim bakalım, ortada gürültü nereden kopuyorsa...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl ücretlendireceksin? Ücretsiz olacak o köylü için.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Hayır, köylü için değil. Diyelim ki adam suyu işletti, şişelemeye başladı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yaşam hakkıdır su. Olur mu ya, olmaz.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Ne olmaz?

BAŞKAN – Karşılıklı görüşmeyelim.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Diyelim ki Uludağ'daki bir merayı aldı adam, içinde de kaynak var, şişeledi, suyunu satmaya başladı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben ona da karşıyım.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Karşı olacaksın tabii, işte. Ben de bunu engellemek için diyorum ki: Oranın doğal ihtiyacının dışında kullanılacak şey çünkü diyelim senin kalbin temiz Mahmut Tanal ama hırsıza beyler de borçlu, o böyle düşünmüyor. “Dur lan, şurayı mera olarak alayım, suyunu satarım.” diyor. Neyine karşısın bunun? Yani satsın mı?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Suyun satılmasına karşıyım.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Eyvallah.

Ama biz ücretlendirelim böyle, kamu bunu ücretlendirsın böyle bir şey için.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Suyu satmasın, oradaki halk kullansın.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Bunu da bir şerh olarak... Hatta, şöyle düzelteyim: Bunun içerisindeki şeyler işletme amacıyla kullanılamaz su ve diğer yeraltı kaynakları. Bu ikisini ekleyelim. Bu ikisini eklemek bizim yani, altını çizerek söylüyorum, vicdan borucumuzdur, daha ağır bir kavram kullanmak istemiyorum. Bu irtifayı koyduğumuz anda bakalım hele bu feryat, figan nereden yükselecek. Bunu yapmayan bu hırsızlığa rızası hilafına, bilerek bilmeyerek hem bu vebale hem bu hırsızlığa ortaklık etmiş olur.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Mehmet Bey...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Üretimi cezalandıran, ithalatı teşvik eden bir tarım politikasını bu Hükûmet başından beri, on senedir uygulamakta. Bu kanun da esas itibarıyla bu kapının biraz daha ileriye götürülmesi uygulaması olarak önümüze gelmiş bulunmaktadır. “Köylünün üretim yapması teşvik ediliyor.” diye zaman zaman tarım teşvik politikaları köylüye deklare edilmektedir. İşte, faizsiz kredi uygulaması başlatılıyor ama önceden birileri zaten o faizsiz krediyi kullanacak olan, ne kadar kredi kullandırılacak, ne kadar hayvan satılacaksa bunları ithal ediyor, hayvan fiyatları yükseliyor, dolayısıyla o faizsiz krediyi kullanan vatandaş, daha üç gün sonra, o krediyi kullanıp hayvanları alınca servetinin en az yarısını kaybediyor. En son faizsiz kredi uygulamasında 7-8 bin liraya hayvan satıldı köylüye, şu anda o hayvanlar 2.000-2.500 lira civarında. Dolayısıyla köylü, sözüm ona faizsiz kredi kullandı ama şu anda servetinin tamamını kaybetmiş durumda ve sonuç itibarıyla köylü faizsiz kredi kullanarak biraz daha iyi hâle gelecekken bir hayli de fakirleşmiş, servetini kaybetmiş durumda.

Şimdi, önümüze konan kanun tasarısının 1'inci maddesi zaten şu andaki Mera Kanunu'nda var. Dolayısıyla, mera ıslah projeleri, şunlar, bunlar işin safsata kısmı. Bu kanunun esas bugün önümüze gelmesinin sebebi 2'nci maddesi.

Bu 2'nci maddenin detayına girmeden önce, önümüze –ben yirmi beş yıl idarecilik yaptım- ne zaman Mera Kanunu geldiyse, ne zaman mera ıslah projeleri geldiyse her proje, her ıslah projesi, her Mera Kanunu maalesef Türkiye'deki mera alanlarını biraz daha daralttı. İşte bu kanun da 2'nci maddede kiraya verecek, dolayısıyla birileri oraya yapılaşma yapacaklar, ahır yapacaklar, villasını yapacak, bakıcı evi yapacak, onu yapacak, bunu yapacak, sonuçta mera alanları biraz daha daraltılacak. Bir kere, bu mantıksız bir şey. Hayvancılıkla uğraşan, Anadolu'nun dört bir tarafındaki insanların zaten yeri yurdu var, ahırı var, hayvan barınağı var, şu var, bu var. Ha, hiç yeri yurdu olmayan, hayvanı ve hayvan barınağı olmayan insanlara meraları tahsis etmek –bu uluslararası sermayeye- köylüyle onun arasında bir haksız rekabet oluşturacaktır. Böyle bir adaletsizliğe, isminin başında “adalet ve kalkınma” bulunan bir partinin izin vermesini de işin doğrusu aklımız almamaktadır.

Bu kanunun bir başka eksik tarafı da şu: Bir kişi veya şirket tarafından kiralanacak alana her hangi bir sınırlama da yok burada yani birisi gelip Türkiye'deki bütün meraları da kiralayabilir. Bu Hükûmetin buna benzer uygulamaları da olduğu için... Kime kiraya vereceksiniz, onu da ayrıca öğrenmek istiyorum.

Yine burada özellikle üzerinde durarak, herkesin, bütün milletvekillerimizin ve Hükûmet yetkililerinin şu sorulara açıkça, samimi olarak cevap vermesini istiyorum. Ayrıca Hükûmet yetkilileri bunu isimlendirerek de cevaplandırılırsa mutlu olurum. Özellikle Trakya Bölgemizde izinsiz ve ruhsatsız olarak şu anda onlarca angus çiftliği kurulmuş bulunmaktadır ve bu çiftliklerin önemli bir kısmı meralara kaçak inşa edilmiştir, birçoğunun yıkım kararı vardır. Şimdi, bunları meşrulaştırmak için önümüze böyle uyduruk, saçma sapan bir kanun getiriliyor. Bu bir ihanet projesidir. Bu, Türk köylüsünü uluslararası sermayenin kölesi etme projesidir. Bu projeyi, bu kanunu buraya getirenleri kınıyorum ben. Böyle bir Tarım Bakanlığı, böyle bir Hükûmet olamaz. Bizim köylümüz uluslararası sermayenin ucuz işçisi değildir. Bizim köylümüz Hükûmetin uyguladığı politikalar sebebiyle on yıldır fakirleştirilmiştir. Tarım Bakanı kürsüye çıkıp bize Türkiye'nin tarımsal üretimi şöyle artmıştır, böyle artmıştır, ihracatı böyle artmıştır... Kimse ithalattan bahsetmiyor. Türkiye son on yılda ne kadar tarım ürünü ithal etmiştir, ne kadar et ithal etmiştir? İthal edilen 1 kilogram et İzmir Limanı'na, İstanbul Limanı'na, İzmit Limanı'na kaç paraya gelmiştir? Bu et vatandaşa kaç paraya satılmıştır? Bu etin niteliği nedir, yenilebilir mi, insan sağlığına zararı nedir, GDO'lu mudur, GDO'suz mudur; bunu da bilen bir Allah'ın kulu yok.

Arkadaşlar, uyguladığınız yem desteklemeleri ortada, gübre desteklemeleri ortada, mazot desteklemeleri ortada. Siz armatöre destek veriyorsunuz, köylüye mazot desteği vermiyorsunuz. Sanayideki birçok insana başka destekler veriyorsunuz kendi girdilerini getirirken, köylü bugün yemi kaç paraya alıyor, sütü kaç paraya satıyor? Bu üretim devam ettirilebilir mi? Ettirilemez. Dolayısıyla, şimdi, global sermaye gelecek, uluslararası sermaye, Türkiye'nin en verimli alanlarındaki meraları siz onlara tahsis edeceksiniz, yapılarını da onun içine yapacak, Anadolu'nun dört bir tarafındaki insan gidecek, orada amelelik yapacak. Şimdi, üretimi teşvik edeceksek... En son yayınlanan teşvikte - Bakanlar Kurulunun, Ekonomi Bakanının açıkladığı- en az 100 başı olan hayvan üreticilerine destek var yani bir köylü, kendisi, köyüne bir ahır yapacaksa, içine 10 tane hayvan koyacaksa onu düşünen yok ama uluslararası sermaye gelecek, bin başlık bir çiftlik kuracaksa ona mera alanını tahsis edeceksiniz, ona teşvik vereceksiniz, ona vergi indirimi vereceksiniz, ona her şeyi vereceksiniz ama köylü... Köylünün de elindekini almak lazım çünkü o adama bir de ucuz işçi lazım. Bu, onun projesidir, onun için bu projeyi kınıyorum. Bunu hazırlayan Tarım Bakanlığının uzmanlarını da kınıyorum çünkü bu işi en çok onlar biliyorlar.

Böyle bir projeye hiçbir zaman destek olmayacağımızı, sonuna kadar muhalefet edeceğimizi, buradan herkesin bilmesini istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Mehmet Bey, teşekkür ederim.

Sinan Bey, buyurun.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Başkanım, vaktiniz kısıtlı olduğu için fazla konuşmayacağım. Biraz evvel söz istediğim zaman aceleniz olduğunu hissettim ki...

BAŞKAN – Hayır, hiçbir acelemiz yok, sadece usul konusunda söylediğiniz şey, biz oturumu açmış olduğumuz için, konuşurken de çok rahat ifade edebileceğiniz bir konu olduğu için...

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Sayın Başkanım, burada usule tabii dikkat edelim ama burada ben bir aile ortamının içinde olduğumuzu zannediyorum, böyle birbirimizin hatasını görmeyeceğiz.

BAŞKAN – Aynen öyle devam edelim.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Bana gelen mektupta “Saat on birde gel.” diyordu, sonra bir telefon geldi, “Saat on bir buçukta gel.” denildi yani gelen davet on bir, telefonla on bir buçuk...

BAŞKAN – O benim kendi hatamdı, özür dilerim.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Yani siz de, biz de hata yapabiliyoruz. Biz de on bir buçuğu beş geçe geldik.

Çok konuşuldu konu üzerinde, durum da hasıl oldu. Kafama birtakım sorular takıldı, onları sormak istiyorum.

- 1) Bu meralar kimden kiralanacak yani kiralanacak yer kamu idaresinin hangi birimi?
- 2) Bu meraların yeri tespit edilmiş vaziyette mi şu anda?

Artı, ahır yapılacağından bahsediliyor. Acaba başka bir sosyal donatı da yapılacak mı bu anlamda?

Merayı kiraladıktan sonra bir şartınız var mı, “Şu kadar baş hayvan burada yaşayacak.”, “100 baş”, “bin baş”, “2 bin baş” denilecek mi? Denildi diyelim, bu kontrol edilebilecek mi? Kaç dönüm yer kiralanacak? Aşağı yukarı bir 300 dönüm yer mera kiralanırsa 300 dönüm bu meralar için çok fazla değil, 300 dönüm yer kiralandığı zaman 6 bin metrekare kapalı alan yapılır. Ben inşaat müteahhidiyim. 6 bin metre kapalı alanda çok güzel bir otel olabilir, sağlık tesisi olabilir, dinlenme tesisi olabilir; bunları kesin ayıracak mısınız? Acaba yapacağınız binalar içerisinde “Burada çobanlar kalır.” deyip VIP bina mı yapacaksınız, plazma TV’ler mi koyacaksınız, yatak odası takımları mı koyacaksınız; bununla da ilgili bir şey yok, sadece yüzde 1... O yüzde 1’i geçip yüzde 2 olur o zaten. 300 dönüm bir merada veyahut da 100 dönüm bir merada 2 bin metrekare, aşağı yukarı elli odalı bir otel de yapılabilir. Kafamda bununla ilgili bir soru işareti var.

Artı, bunları kiralarken ihaleye çıkılacak mı? Bu ihaleler nereden takip edilebilecek? Herkes bu ihaleye girebilecek mi, yoksa parası çok olan mı girebilecek? Sayın Vekilimin dediği gibi yabancı bir sermaye gelip bütün meraları kapatabilecek, bizim köylülerimiz orada çoban olarak mı çalışacak? Artı, ihaleyi kim yapacak, bu da net olarak belli değil, böyle bir soru işareti var.

İki maddelik bir kanun teklifi. Baktığınız zaman konuşması da gerekçesi de hoş geliyor ama bana sıra gelene kadar... Aslında ben buraya geldiğim zaman baktım, çok da rahatsız olmamıştım ama konuşmaları dinleyince rahatsızlığım bir kat daha arttı. Hatta söz bile almayacaktım ama bunları ben bir de kayda geçmesi amacıyla söylüyorum çünkü ileride bunun tartışması çok olacak, biz de bizden sonraki nesillere “Bak, bunu biz söylemiştik.” diyebilirim diye bu konuşmayı aldım.

Aşağı yukarı 4 dakika konuştum Başkanım, 6 dakika daha alacağım var sizden 10 dakika söz verdiyseniz, onu da bir dahaki toplantıda kullanırsanız sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Buyurun.

ENVER ERDEM (Elâzığ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, şu anda Mera Kanunu’yla ilgili bir tasarı üzerinde değişiklik yapılmasına dair bir tasarı üzerinde konuşuyoruz. Meraların çok ciddi sorunları var. Yıllarca icraatın içerisinde gelen bir insan olarak... Bu sorunların çözülmesine dair bir tasarı, bir düzenleme üzerinde konuşsaydık elbette çok

daha iyi olacaktı çünkü meralarımız işgal ediliyor. Meralarımızın vasıflarının yükseltilmesine dair yapmamız gereken çok sayıda işimiz var ve bugün Türkiye'deki meraların belki yüzde 80-90'ı çok zayıf meralar yani ortalama kuru ot üretimi sıfırla 70 kilogram arasında olan meralar, çok az bir bölümü orta sınıfta bir mera vasfı taşıyor. Türkiye'deki mera vasfının... Mera Kanunu'nun zaten amacı da o, meranın alanının tespiti, tahdidi, meraların iyileştirilmesi, bunların kiralanmasına ilişkin usulleri düzenliyor. Ancak Mera Kanunu'ndaki yaşanan bu sıkıntıların çözümüne ilişkin bir düzenleme karşımıza gelmiyor.

Bu tasarının 1'inci maddesinde zaten böyle bir düzenleme yapmaya çok da gerek olmadığını düşünüyorum, benzer hükümler vardı. Yine, mera işgalleriyle ilgili, mahkemelerde yürümekte olan on binlerce dava var. Yine, bu 2/B uygulamasıyla mera işgalleri konusunda vatandaşlar arasında böyle bir beklenti oluştu, artık "Meraları da işgal edersek günün birinde bunları da bize satarlar." görüşü hâkim. Yine, bu kanunun uygulayıcıları, idarecilerde bir çekimserlik var. Nasıl olsa amacına ulaşmayacağı için yaptığı işlem veyahut da mahkeme kararları uygulanıp da meralara zarar verenlerle ilgili gereken şeyler yapılamıyor yani meralara zarar verenlerden bunların tahsil edilip meranın iyileştirilmesiyle ilgili maalesef onlarla ilgili düzenlemeler olsa çok daha iyi olurdu. Bu düzenlemede belki bu söylenebilir, bunu düzenliyoruz ama bunun hayata geçirilmesine ilişkin pratik bilgiler veyahut da pratik uygulamalardan bahsedilemiyor.

2'nci maddeyle ilgili olarak... Bir defa, biraz önce kanunun amacından herkes bahsetti, ben de birkaç cümle söyledim. Tasarının 2'nci maddesinin kanunun amacına uygun olmadığını, bunların birbiriyle çeliştiğini aslında çok basit bir bakışla bile görme imkânımız var. Kanun'un 12'nci maddesi kiralamayı düzenliyor ama maşallah biz burada kiralama değil de yüzde 1'i, hatta Hükûmet kararıyla yüzde 2'sinde kalıcı inşaatların yapılmasını burada... Yani gerçekten anlamamak için biraz saf olmak lazım. Kiralamayla ilgili zaten Mera Yönetmeliği'nde -Bakanlık, görevliler çok iyi biliyor- bununla ilgili düzenlemeler var yani geçici kullanılacak meralar kiralandığı takdirde hayvancılık yapanların geçici olarak kullanabileceği tesislerin yapılmasına Yönetmelik müsaade ediyor, bunu zaten sizler de biliyorsunuz ama burada esasında sabit tesislerin yapılması konusu var. Bu, biraz önce söylenen bütün endişelere ben de katılıyorum. Köylülerimiz ciddi sıkıntı içerisinde. Ben Malatya'daydım, en son orada görev yapmıştım. Oradaki meralar, işte bu mantık çerçevesinde bir talimatla kiraya verildi ama köylüler büyük sıkıntı içerisinde. Yani bu köylülerin sorunlarını çözmeye yönelik bir düzenleme değil bu.

Yine, biraz önce söylediğim gibi 12'nci madde kiralamayı düzenliyor ama biz hem kiralama konusunu burada göz önünde bulundurmuyoruz, bir de... Mera Kanunu'nun esas amaçlarından birisi meranın ıslahı. Kaç yıllığına kiralarsa kiralasın, vatandaş bunun sonunda yani 10 bin dönümlük bir mera kiralandığı takdirde yaklaşık 200 dönümlük kapalı alan yapılması gibi bir uygulama olacak ve bu

200 dönümlük inşaat alanı daha sonra meraya nasıl dönüştürülecek, bu inşaatlar ne olacak; bunlarla ilgili herhangi bir düzenleme yok. Yani bunlar belediyelere mi, köylere mi devredilecek sonra veyahut da bu meraya verilen zararlar ortadan nasıl kaldırılacak? Bunlar da maalesef böyle bir düzenleme, herhangi bir şey... Aléusul yapılmış bir düzenleme.

Bir taraftan, meraların en küçük müdahalede bulunan yani basit bir yol açmış, basit bir müdahale etmiş insanları mahkemelerde süründürürken, on binlerce insanın şu anda mahkemelerde - Sayın Başkanım, bu çok önemli- meraya tecavüzden dolayı davası varken...

BAŞKAN – Mesleğim avukatlık, bu işi çok iyi biliyorum.

ENVER ERDEM (Elâzığ) – O zaman lütfen şunu şöyle bir değerlendirelim: Böyle bir sıkıntı varken, biz küçük müdahalelere dava açıp mahkemelerde vatandaşımızı süründürürken on binlerce dönümü kiraya verip bunun üzerine yüzlerce dönüm kapalı, ormana müdahale anlamında, ormanın vasfını yitirme anlamında yapılacak inşaatlara da yasal olarak bir dayanak oluşturacaktır. Yani bunun çok mantıklı olduğuna ben inanmıyorum.

Yine, burada esas, hayvancılığın desteklenmesiyle alakalı –Sayın Başkanım, sıkılıyorsun ama- son cümle şu: Eğer Tarım Bakanlığı meraların kullanılması suretiyle hayvancılığın desteklenmesini düşünüyorsa birinci olarak yapması gereken şey... Yem bitkilerine destek biliyorsunuz mera kiralamalarında yok, bunu niye buraya koymuyorsunuz? Yani vatandaşın kendi arazisi varsa veyahut da hazineden yer kiralamışsa onlara teşvik bağlamında yem bitkisi desteği veriyorsunuz, doğru mu? Ancak bu mera kiralamalarında, yapılacak olan bu iyileştirmelerde bu desteği vermiyorsunuz. Yani bunun birbiriyle ya mantığı yok veyahut da zaten amaçlar farklı.

Bu bağlamda, ben bu düzenlemeye muhalefetimizin olduğunu bildiriyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Alpaslan Bey, buyurun.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Sayın Başkanım, bir tek şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Başkanım, biz bir senedir aşağı yukarı buradayız, iki sefer toplandık. Bir, terörün finansmanı... Şimdi baktım, iki yüz tane bekleyen kanun teklifi var. Bu İçişleri Komisyonu hiçbir şey yapmıyor gibi geliyor bana.

BAŞKAN – İstirahat ediyoruz da onun için.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Yani biz buraya çalışmaya geldik. Başkan şimdi raporlu ama biz sekiz aydır, dokuz aydır hiçbir şey yapmadık, çıkardığımız da bir şey yok.

BAŞKAN – Oldu Üstadım, ben onların hepsine cevap vereceğim inşallah.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Şimdi geldik, ineklerin otuyla uğraşıyoruz burada, bu bizim kanunumuz değil aslında.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Ben teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, buyurun.

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinize saygı sunuyorum.

İşin özüyle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum, çok kısa konuşacağım. Bir kere, biz mevcut meralarımızı çok verimli, gereği gibi kullanamıyoruz. Yani mera var, çok meramız var ama bunlardan çok iyi istifade edemiyoruz, çok iyi otlatamıyoruz ve bunlar otlatılmadığı için mera vasfı da çok hızlı bozuluyor yani hayvan otlamazsa, oraya gübre bırakmazsa zaten mera vasfını çok hızlı kaybediyor. Bir öyle bir şey var, bir de “optimal ölçek” diye bir şey var yani biz hâlâ hayvancılığı -küçükbaş özellikle- Orta Asya’dan getirdiğimiz usullerle yapıyoruz. Böyle, yaylalara gidiliyor, orada çadırlar kuruluyor, hâlâ var bunlar ve bu şartlarda yapıyoruz ve bu şartlarda yaptığımız için biz dünyayla rekabet edemiyoruz. Gerçekten öyle. Artık bunların modern şartlarda yapılması gerekir. Ama burada daha önce konuşan gerek CHP’den arkadaşlar gerek diğer partiden arkadaşların dile getirdiği bu konunun, istismarın önlenmesi lazım ama çağın gereklerinin de yapılması lazım. Yani çağın gereklerinin yapılması gerektiğini bildiğimiz hâlde, bu istismar edilir, villa yapılır, şu yapılır, bu yapılır diye karşı çıkmak uygun değil. Onların engellenmesi lazım ama çağı yakalamamız lazım bu mera konusunda. Ben bu şekilde buna katılıyorum çünkü yurt dışında ben birçok çiftlikleri gezdim. Hâlâ Türkiye’de yapılan, mesela kendi ilimde yapılan çok güzel çiftlikler var, harika şeyler yapılıyor yani onları görünce bunlara karşı çıkmamız mümkün değil yani uygulamaları yerinde görürseniz bu tip şeylere karşı çıkmamız mümkün değil. Buna ben destek veriyorum fakat o konunun istismar edilerek... Bizim meralarımızın birçoğu da bugün kışlık-yazlık olarak kullanılmakta, bunların engellenmesi lazım, önüne geçilmesi lazım, teşvik edilmemesi lazım.

Onun dışında, teknik olarak, 1’inci maddede geçen, yapılan, yapılacak masraflar konusu konulmuş. O çok anlaşılabilir değil, gerekçesine de iyi yazmamışsınız, aynı madde gibi yazıp geçmişsiniz. Yapılan nedir, yapılan masraf nedir, yapılacak masraf nedir, hangi masrafların genel bütçeye, hangi masrafların belediye ve köy bütçesine aktarılacağı çok açık değil. Ya onu düzgün yazmak lazım ya gerekçesine ilave etmek lazım.

İkinci konu: Bu 2’nci maddede geçen yönetmelik var, “Yönetmelikte belirlenir.” diyor. Bir kere, bunun yeri –Mahmut Bey de söyledi, daha önce de konuşmuştuk- bunun üçüncü fıkra olması lazım yani üçüncü fıkra olarak -onu Kanunlar Kararlardan arkadaşlar bilirler- girmesi lazım. altında da “Yönetmelikte belirlenir.” diyor ama bundan hemen sonra gelen maddede yine kanunun kendi,

kiralamayla ilgili, “Kiralama usul ve esasları yönetmelikte belirlenir.” diyor yani iki yönetmeliğin alt alta gelmesi uygun değil. Bu iki yönetmelik konusunu bir maddede birleştirmek lazım yani son fıkrayı da değiştirmek lazım bana göre.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ederim.

Musa Bey...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu Komisyonun Üyesi değilim, Plan ve Bütçe Komisyonunun Üyesiyim ama...

BAŞKAN – Milletvekilisiniz ama Beyefendi, Komisyon Üyesi olmanız şart değil.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani onu hatırlatmak istedim.

Pazar günü kendi seçim bölgemde Karaburun ilçemizde köy ziyaretleri yaparken karşılaştığım olaylar, yaşadığım ve köylülerin dile getirdiği sorunları dinleyince bugün de bu konu burada görüşülünce tarihe bir not düşmek ve köylü vatandaşlarımızın yaşadıkları dramatik tabloları burada dile getirmek istedim.

İzmir’in o girintili haritasını göz önüne getirdiğinizde o çıkıntı olan, burun olan yer İzmir’in Karaburun ilçesinin olduğu bölgedir orası. Kazdağları, Edremit, Akçay bölgesinden sonra oksijenin en çok bol olduğu, yoğun olduğu bir ilçemizdir. Şunu söylemek isterim: Aslında bu mera ve kışlaklarla ilgili konunun en önemli bölümü, geçtiğimiz yıl Nisan ayında başlayan ve Kasım ayına kadar devam eden, Parlamento kapalıyken ve son iki üç kanun hükmündeki kararnameyle, Parlamento açık iken çıkarılmış olan bu kanun hükmündeki kararnamelerle Türkiye’deki aslında birçok mera, kışlak ve arazilerin yapılan düzenlemelerle bu kanun hükmündeki kararnamelerle TOKİ’ye devredilmiş olmasıdır. Bu masanın etrafında bulunan veyahut da burada olmayan birçok milletvekili arkadaşlarımızla elimizde tapumuz olmasına rağmen ama bu çıkarılan kanun hükmündeki kararnamelerle bu tapularımız dâhil olmak üzere hepsinin TOKİ’ye devredildiğini bilmemiz gerekiyor çünkü çıkarılmış şekliyle artık onların üzerindeki en büyük egemen güç TOKİ ve Çevre ve Şehircilik Bakanı. Bu, geçtiğimiz günlerde kentsel yenileme projeleriyle birlikte çıkarılan kanunla birlikte ikinci bir süreç yaşandı. Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşmüş olduğumuz 2/B arazileriyle ilgili üçüncü ve bu son, bugün burada görüştüğümüz bu mera ve kışlaklarla ilgili teklifle de bu son darbe vurulmak istenmektedir.

Yaşadığım olay şu: Karaburun bölgesinde köylü vatandaşlarımız hayvancılık yapmaktadır ve tarım yapmaktadırlar. On üç tane köyü var. Köyleri tek tek dolaştığımda gördüğüm tablo -bölgede keçi üretimi, hayvancılığı yapılmaktadır- felaket bir tablo. Alanların tamamen başta Çalık Grubu olmak üzere, Ülker Grubu olmak üzere Hükûmete yakın holdinglere kırk dokuz yıllığına kiralandığını orada tespit ettik. Ve tespit ettiğimiz bu yerlerin tamamının tel örgülerle çevrildiğini, çevrilen, eskiden

yani elli yıl, yüz yıldır, yüz elli yıldır, atadan, dededen, babadan kalan bu meraların, bu kışlakların köylülerin otlak olarak kullandıkları bu alanlar tel örgülerle çevrildikten sonra şimdi vatandaşın hayvanlarını köyün içerisinde âdeta hapsedilmiş durumda gördük orada çünkü bütün alanlar, Karaburun bölgesinde olduğu gibi her taraf tamamen tel örgülerle çevrilmiş durumda. Bir bölümü taş ocaklarına verilmiş, bir bölümü de “rüzgâr enerjisi” diye adlandırdığımız bu enerji şirketlerine kiralanmış yine aynı şekilde ve köylü, oradaki on üç tane köyde tarım ve hayvancılık yapan vatandaşlarımızın durumu içler acısı bir durum. En sonunda geldiğimiz noktada, akşam dokuzda gezimi bitirdiğimde, köylü vatandaşlarımızın söyledikleri çok dramatik bir tablo. Orası Sakız ve Midilli adalarıyla karşı karşıya yani havanın çok açık olduğu dönemlerde baktığınızda karşıda Sakız’ı ve Midilli’yi görebiliyorsunuz, ışıklarını, her şeyini görebiliyorsunuz. Söyledikleri şu: “Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk ‘Köylü milletin efendisidir.’ diye söyledi, biz de öyle biliyorduk ama gördük ki biz efendi falan değiliz, artık bizi bu topraklardan sürgüne başlandı. herhâlde bir süre sonra, önümüzdeki günlerde biz buradan karşıya, Midilli’ye veyahut da Sakız’a geçmek durumunda kalacağız.” gibi, ağlayarak bunları dile getirdiler.

Şimdi bu görüştüğümüz madde esasında meraların ve kışlakların korunmasıyla ilgili gibi görünse bile içerdiği konular itibarıyla ve burada konuşulanlara baktığımızda gerçekten buralar fiilen imara açılacak ve yine birtakım yerler, araziler kırk dokuz yıllığına, elli yıllığına birtakım insanlara kiralanacak. Bunu Türkiye’de tarıma, ziraata ve hayvancılığa yapılacak olan son darbe olarak görüyorum. Son on yılda AKP İktidarı döneminde Türkiye’de tarım ve tarıma dayalı yapılan ithalat 100 milyar dolar. Yani bu ülkede pirincinden, fasulyesinden, mercimeğinden, nohudundan, pamuğundan, tütününden ve birtakım tarım ürünlerine verilen paranın miktarı 100 milyar dolar arkadaşlar. Oysa bu güzel topraklarda biz taş eksek taş çıkar bu topraklardan ama 100 milyar doları yurt dışına veriyoruz ve yurt dışından ithal ediyoruz. İşte, bir önceki Kurban Bayramı’nda, Uruguay’dan, Meksika’dan angus, geçtiğimiz Kurban Bayramı’nda da limuzin, bizim binek araç olarak markasını bildiğimiz “limuzin” adlı hayvanlar bu ülkeye getirildi ve Kurban Bayramı’nda kurban edildiler.

Bu çıkarılacak olan teklifle birlikte, ben, tamamen meraların ve kışlakların artık korunacağını, kollanacağını değil, tamamen yok edileceğini düşünüyorum ve büyük bir vebalin ve büyük bir sorumluluğun bu Komisyonun üzerinde olduğunu düşünüyorum ve bunu da burada dile getirmeyi büyük bir görev biliyorum ve bunu da tarihe buradan not düşünüyorum.

Beni dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz. Kayda geçti zaten.

Tekrar mı söz istiyoruz Üstadım?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstadım, tek bir cümle, o da şu...

BAŞKAN – Peki, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben özür dilerim, uzatmamak adına...

Bazı komisyonlarda -ben Komisyon Üyesi değilim- tutanakları istediğimiz zaman çünkü tutanaklardan yararlanmak için, arkadaşlarımız derler ki bazı komisyonlarda: “Efendim, Komisyonunda biz karar almadığımız için...” veya “Karar aldığımız için tutanak yapıyoruz.” veya “Yapmıyoruz.” şeklinde... Tüzük’ün 33’üncü maddesinin son fıkrası uyarınca Komisyon karar verirse tam tutanak tutulur. Şimdi, siz burada tam tutanak mı tutuyorsunuz, yoksa özet mi geçiyorsunuz, bunu öğrenmek istiyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tam tutanak ama biz bir özet yapacağız bu sefer.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani tam tutanak tutuluyor değil mi burada?

BAŞKAN – Evet, evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O zaman tam tutanağı sizden alabileceğiz sonradan.

BAŞKAN – Evet, alabilirsiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Üstadım, buyurun.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Musa Çam da dile getirdi, tahsisi olmamış ama kadimden beri köylülerin kullandıkları kışlaklar, meralar var, biz bunu biliyoruz. Hatta bazen iki köy arasında yıllarca süren kavgaların olduğu, her yıl en az bir iki kişinin öldüğü bu tür problemler meralarımız da var ama hiçbir köye tahsisli değil. Şimdi, bir tane iş adamı çıkacak, diyecek ki: Ben burayı kiraliyorum. Kiraladığı zaman... Ben şimdi Bakanlık Temsilcisinden soruyorum: Bu tür yerleri kiralayacaklar mı? Bu işlem nasıl olacak? Yani kiralanacak yerler, ne tür alanlar kiralanacak, pürüzsüz alanlar mı? Yahut da “Bu size fazla geldi, ben tespit ettim, sizin hayvan sayınız az, dolayısıyla ben burayı kiraliyorum.” diyebilecek mi? Bu konudaki yetki kimde olacak?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Mehmet Bey, kısa bir açıklama yapacaksınız herhâlde.

Buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – İthalatla ilgili bir şey daha söylemek istiyorum.

Son, geçtiğimiz Kurban Bayramı’nda biliyorsunuz kurbanlık anguslar ve limuzinler getirildi. İthalatçıları korumak için Anadolu’dan İstanbul’a götürülen hayvanların İstanbul’un Avrupa Yakası’na geçmesine izin verilmedi. Yani bunun da kayıtlara geçmesini istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Hükümet adına, çok kısa, yalnız, bütün sorulara cevap istiyoruz. Benim yazdığım dokuza yakın soru var, onları cevaplandırırsanız memnun olurum.

Buyurun.

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Ben teşekkür ediyorum efendim.

Sayın vekillerimize teşekkür ediyorum. Güzel sorular gündeme geldi. Bizler de bu konuları değerlendirirken tek başımıza Bakanlık olarak yapmadık, üniversiteden öğretim üyelerini, taşradan sivil toplum kuruluşlarını, tarım il müdürlüklerini yani çok değişik kişi ve kurumlarla görüşerek böyle bir hazırlık yaparak geldik ve öyle bir karara vardık. Konuşmamın en başında da demiştim ben, bu bizden gelen bir talep değil, tamamen tabandan gelen bir talep. O doğrultuda bir çalışma yapıldı.

“Zorunlu tesisler” kavramı dedi bir sayın vekilim ama ismini alamadım.

BAŞKAN – Celal Dinçer...

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Evet.

“Zorunlu tesisler kavramları net olarak konulmalı kanunda.” dedi. Aslında onlar bizim elimizde net olarak var. Biz onu kanundan ziyade yönetmelikle açalım çünkü kanunu o kadar geniş tutarsak madde artacak, yönetmeliğe koyalım hangi tesislere izin verilecek... Zaten konuşmamda da söylemiştim, hayvancılık için bakım ve barınma... Barınmaya şeyler gelirse “Yarın oraya insanlar turizm amaçlı tesisler yapabilir mi?” şeklinde. Zaten kanunda da tamamen “Hayvancılık için gerekli bakım ve barınma tesisleri” diyor. Onun dışına çıkmak mümkün değil.

Bir başka konu da: Zaten buralar kiraya veriler iken projeye verilecek.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – 300 dönümlük alanı kullanabilecek. Her hayvan başı bir tane tesis yapıyorum diye...

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Yapamaz.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmazsak, evet...

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Onları yapamaz efendim çünkü hayvancılık için gerekli tesisler...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim, bazı turizm tesislerimiz, gidiyorsunuz, orada hayvanı kendiniz sağlıyorsunuz...

BAŞKAN – Üstadım, arkadaş cevap versin daha iyi olur.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) - Atçılık hayvancılık mı?

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Evet, atçılık bir hayvancılıktır.

Şimdi, bir de “Yapılacak olan masraflar kavramının, kısmının çıkarılması” dedi.

Şimdi, şöyle: Bugüne kadar yapılmış masraflar var, onlar genel bütçeden karşılandı, bugünden sonra yapılacak masrafları ise bizzat işletmecilerin kendinden alacağımız için o yapılacak masraflarını koyduk, onları da tamamen ıslah etmek amacıyla köy bütçesine ve belediyeye koyacağız. Tamamen meralardaki ot veriminin artırılması için onlar kullanılacak.

Şimdi...

ENVER ERDEM (Elâzığ) – Orayı açıklar mısınız? Orada bir sakatlık var. Yani kiralayan şahıs onu bir proje karşılığında kiralamıyor mu?

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Evet, proje karşılığında kirallıyor.

ENVER ERDEM (Elâzığ) – Proje karşılığında kiraladığında siz meranın kira bedeli olarak bunu mahsuplaştırıyorsunuz.

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Evet.

ENVER ERDEM (Elâzığ) – Ayrıca köy bütçesine para mı...

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Benim dediğim ayrı efendim, o bir önceki maddeyle ilgili. 4’ üncü maddeyle ilgili benim dediğim değişiklik yani amaç dışı kullanılmak suretiyle vasıfları bozulanları eski hâline getirecek konuyu görüştüm ben. Sizin dediğiniz kiralama sonraki madde, 2’ nci madde.

Şimdi, bir başka vekilimiz “Padok nedir? Silaj nedir?” dedi. Padok hayvanların gezinti alanı yani hayvanları içeride bağlamak değil biraz da onlara özgürlük kazandırmak amacıyla...

BAŞKAN – Türkçeye geçmiş zaten, patika sözcüğü bizde hayvanların bıraktığı izler için söylenir ve Latince’den gelme bir sözcük, onun padok olarak gelişti. Patikayı unuttuğumuz için.

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Şimdi silaj kelimesine bir açıklık getirilmesi: Silaj da bir teknik terim, Türkçe terimiyle turşu, hayvan turşusu yani hayvancılıkta verimi artıran özel bir yem olarak yapılır. Onun da çukurları olur oralarda. Nasıl biz turşuyu yapıyorsak aynı hayvan yemi de öyle hazırlanıyor.

“Mera yasağı uygulanıyor mu bu ülkede?” dedi. Evet mera yasağı uygulanıyor, uygulanmak zorundadır çünkü bulaşıcı hayvan hastalıklarını bir başka bölgeye taşımak mümkündür. O nedenle hayvan hareketlerinin kontrollü yapılması lazım ve her türlü hastalık ve zararlılarının yapıldıktan sonra olması gerekir. Son zamanlarda da bu tür hareketler...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) - İki tür mera, birisi hayvan hastalıkları biri güvenlik sebebiyle...

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Güvenliği bilmem, bizim yaptığımız tamamen hayvan hastalıklarını kontrol etmek, onları yaygınlaştırmamak amacıyla alınan meralardır. “Ne kadar mera alanı var Türkiye’de?” diye bir soru geldi. 14,6 milyon hektar en son 2001 tarım sayımına göre.

“Bunun ne kadarı kullanılıyor?” Bunun aslında tamamı kullanılıyor ama ülkemizdeki meraların da yüzde 65’i ne yazık ki çok zayıf mera. Ot verimleri 20 kilogramın bile altında burada. İşte bunları yukarı seviyelere çekmek gerekir diye düşünüyorum.

Evet, “Daha önce bu binde 1 yapılaşma sınırı var idi.” dedi vekilimiz ama öyle bir sınırlama yoktu, herhangi bir tesis yapılamıyordu meralar üzerine. Şimdi yüzde 1’le bir sınırlama getirildi, buranın üst sınırı... Herhâlde biz hayvancılık ahırlarını üç, dört katlı yapamayız, tamamen bu projeye yapılacak bir şey. “Yüksekliğine de bir sınırlama getirelim.” dedi Sayın Vekilimiz ama yüksekliği tamamen zaten üniversiteler veya ilgili firmalar, il müdürlükleri veya ilgili STK’lar tarafından yapılacak projelerle yapılacağı için “Üst sınırına ne getirilebilir?” ben onu şahsen bilemiyorum ama üste de bir sınırlama getirmemek gerekiyor çünkü hayvancılıkta zaten ahırın belli bir yüksekliği var, ondan dolayı olmaz.

Meranın içindeki kaynakların kullanımıyla ilgili bir soru geldi, bence güzel bir soruydu. Meraların içindeki kaynakların kullanımıyla ilgili olarak da bizim yaptığımız görüşmeler var, Türkiye’deki zaten meraların hemen hemen yüzde 90’ı susuz, içinde böyle kaynak olan meralar da var. Biz onlara da bir açıklık yönetmelikle getirmeyi düşünüyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki.

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Efendim birkaç soru daha var. “Meraları dışarıdan birine kiralamak sosyal sorunlar getirebilir.” denildi. Artık, biz dünün bilgileriyle bugünün sorunlarını herhâlde çözüm üretemeyiz diyoruz. Mutlaka meralar da modern, entansif, verimli hayvancılık yapmamız gerekiyor.

Kiralama şartlarımız da öncelikle şu efendim: “En yakın köy ve beldeye, o köy ve belediyede oturan hayvancılık yapan çiftçilere veya bu amaçla kuruluşlara, ilk mera kiralamadaki hedef kitle burası. İkincisi, Bakanlıkça açılan hayvancılık kurslarına katılarak başarılı olan çiftçilere olabiliyor. Üçüncüsü de, talep olmadığı takdirde hayvancılık yapan veya hayvancılık işletmesi kurmak amacıyla projeleri kredi kuruluşlarınca onaylanan ziraat mühendisi, veteriner hekim, ziraat teknisyeni ve veteriner sağlık teknisyenlerine” diye devam ediyor. Kiralamalar tamamen ihale usulüyle ve illerde valilikler tarafından yapılacak. Onlarla ilgili de şartname, sözleşmeler hazırlanacak, komisyon kiralanan alanları ve şartnameyi uygun bularak ihaleye karar alabilecek veya almayacak. İhale olurunda sunulma ve ihale tarihleri belirlenecek. Tamamen 2886 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 51/d maddesine göre pazarlık usulüyle yapılacak.

Maddelerin çok fazla ben ayrıntısına girmek istemiyorum onların hepsi düşünöldü.

“Meralar kimden kiralananak?” Yeri belli, zaten meralar devletin yüküm ve tasarrufu altında olan yerlerdir. İllerde valilerimizin başkanlığında mera komisyonları vardır, onlardan kiralananak, müracaatlar oraya yapılacak.

“Meraların yeri tespit edildi mi?” Evet, zaten çalışmalarımız o doğrultuda. Şu ana kadar da bizim tespit ettiğimiz, belirlediğimiz, kiraya verilebilecek alan yaklaşık 2 milyon hektar civarında bir alan. 14,6 milyon hektarın 2 milyon hektarlık kısmı bizim tespitlerimize göre kiraya verilebilecek alan olarak gözüküyor.

ENVER ERDEM (Elâzığ) – Mera komisyonlarının kiralama usulleriyle alakalı herhangi bir düzenlemeniz var mı? Yoksa mera komisyonları her ilde kendi kafasına göre belirli yöntemler kullanmak suretiyle...

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Hem talimatımız var hem yönetmeliğimiz var o konuda. Kiralama usul ve esasları belli.

Efendim “Meralarda bedel alınacak mı? Hayvan sayısı bedeli alınacak mı? Veya yapılacak tesisler, otel motel gibi olabilir mi? Bunlara müsaade edilecek mi?” Kesinlikle hayır. Zaten “Hayvancılık amaçlı tesisler zorunlu tesisler” diye kanunda da var o, yönetmelikte de koyuyoruz. Kesinlikle bu tür turizm yatırımları, işte diğer yatırımlara müsaade edilmesi zaten mümkün değil.

“Kiralama nasıl yapılacak?” Onu söylemişim.

Evet, bir başka milletvekilimiz meraların zayıf olduğundan bahsetti, doğru ve burada zaten hâlen bir sürü meranın işgal altında olduğunu ve bunlarla ilgili binlerce davanın olduğunu söyledi. “Bunların kontrolleri nasıl yapılabilir?” Zaten bunların kontrolleri bana göre diğer meralardan daha kolay olacak çünkü öncelikle projesini getirecek, projeli işletmelere bu tür tesisler yaptırılacağı için kontrol çok daha kolay olacak.

Son olarak, tespit, tahdit ve tahsis yapılan meralarda kiralama olacağı için kontrol daha kolay olacak diyorum.

Ben eğer cevaplamadığım kısımlar kaldıysa özür dilerim.

BAŞKAN – Kalmadı, teşekkür ederiz, sağ olun.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Başkanım benim soruma cevap yok.

Trakya’da şu anda kaç tane angus çiftliği var ruhsatsız olarak yapılan? Onlardan kaç tanesini bu kanunla...

BAŞKAN – Şimdi şu anda bizim konumuzla ilgili sorular olmadığı için bunu Bakanlıktan sormanız daha güzel olur.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Bu arkadaşlarımız Bakanlığın elemanları değil mi?

BAŞKAN – Güzel ama şu anda...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Başka ülkenin Tarım Bakanlığının elemanları mı burada bize bilgi veriyor?

BAŞKAN – Birimler çok farklı onun için söylüyorum. Gerçekten bu Bakanlıktan sorulursa daha rahat cevap alınır.

Bizim olayımızla ilgili sorular soruldu, teşekkür ederim.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Bu kanunun temeli bu zaten Sayın Başkan yani...

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Biz onları inceleyelim, ben şu anda bilmiyorum. Yani “ruhsatsız” zaten adı üstünde izinsiz, kaçak yani şu anda bizim onlardan haberimiz yok ama toplayıp bilgileri biz verelim efendim.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Tabandan bu kanun bunun için geldi buraya.

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – İşte kontrol altına almak için geliyor.

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Köyler için bir sorun olacak mı?

BAŞKAN – “Köyler için sorun olacak mı?” sorusuna cevap verdi aslında ama siz herhâlde takip etmediniz.

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Köylüye rağmen kiralanabilecek mi?

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – Kiralama iki türlü olacak efendim. Kiralamada bir, o köyün hayvan varlığına bakılacak, onların ihtiyacı ne kadar o kısım ayrılacak, ihtiyaç fazlası olan kısım.

BAŞKAN – Ama önce köylüye...

BÜGEM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TALAT ŞENTÜRK – İkincisi de, meralarda bakıyoruz ki hiç kullanılmıyor kimse tarafından hayvan var çok kötü duruma düşmüş hem erozyona açılmış, hem sıfır ot verimi verilmiş ve buraları ıslah etmek, buraları verimli hâle getirmek amacıyla ikinci olarak da kiralanabilecek.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim, bu bahsedilen yasa zaten Beyefendinin bahsettiği şey şu anda yürürlükte. Buna rağmen yürürlükte olduğu hâlde somut örnek veriyorum: Edirne ili, Keşan İlçesi, Şabanköy’ü, Şabanmerası kiraya verildi köylünün ihtiyacı olduğu hâlde, köylünün hayvanı olduğu hâlde. Yani açık net örnek veriyorum, bu bir ihbardır.

BAŞKAN – Onu incelesin ve cevap versinler inşallah.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Celal Bey’in dediği gibi yani bunun önü gerçekten... Evet kanun var, kanun tatbik edilmiyor yani bu daha kötüye gidecek.

BAŞKAN – Esas komisyonda daha iyi, etraflıca...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) - Nitelikli tarım Trakya’da yapılıyor ama problem...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerinde görüşmelerimizi tamamladık, ben müsaade ederseniz bir iki konuyu izah etmek istiyorum, önce Tarım Bakanlığındaki arkadaşlarımız da buna dikkat etsinler.

Arkadaşlar, yani turizm denildiği zaman sadece yurt dışından gelecek insanların gelip bir yerlerde gezmesi olarak kabul edilmemeli, İsviçre’de, İngiltere’de, Avustralya’da ve Amerika’da hatta Avrupa’nın hemen hemen her şehrinde çiftlikler var, oralara halk gidiyor cumartesi, pazar günleri süt alıyor, işte diğer yiyeceklerden alıyor. Devekuşu yiyecekse devekuşu eti için o çiftliklere gidiyor. Bana göre bu yapılacak yerlerde bu tip tesislere izin verilmemesi ileride oraların sağlıksız hâle gelmesini ve işleminin belki geriye kalmasına da sebep olabilir. Ancak -ben bütün arkadaşlarımızın konuşmalarından- 1’inci maddenin gerçekten yeniden ve anlaşılabilir şekilde düzenlenmesini bütün arkadaşlarımız istiyor. İzah ettiğiniz şekliyle de yine anlaşılabilir bir hâlde değil, hukukçu olduğum için söylüyorum, hakikaten sıkıntı var. Belli ki çok üzerinde durulamamış, bunun mutlaka... İkincisi, 2’nci maddedeki bu yeni getirdiğimiz fıkranın hangi yere konulacağı çok önemli çünkü en sona koyduğunuz zaman maddenin altındaki kiralama usul ve esasları, insicamı bozuluyor. Üçüncü fıkra ile ikinci fıkra arasına getirildiği zaman başka sıkıntı oluyor yani kanun tekniği bakımından bunun düzenlenmesi lazım.

Üçüncüsü, arkadaşlarımızın hemen hemen bütününün talebi şu: Kiralanacak yerin ne kadar olacağı da, azami ve asgarisi belirtilirse istismara da yer verilmemiş olur yani bu çok önemli bir hadise. Kiralanacak yerin taban büyüklüğü veya küçüklüğü bu maddeye bu konulmalı istismarı engellemek için.

Dördüncü bir -arkadaşlarımız bunu söyledi- hadise: “Bu teknik bakımından incelenip yapılacak.” deniliyor ama yapılacak binaların hakikaten taban alanlarına yüzde 1 veya -olabilir- yüzde 2 getirilmiş ama KAKS’ları da mutlaka konulmalı. Yükseklik değildir bu yani ne kadar kısmının kullanılabileceği... Bu konulmadığı takdirde çok rahat oralara villalar konulur ve o villalar da daha sonra adam ben “Kiralamaktan vazgeçtim.” dedikten sonra içinde oturanlar orayı... İstanbul’da hep böyle yapıldı, ben çok yakından biliyorum, mülki amirler de bunu çok iyi bilirler. Maalesef bu mutlaka KAKS’ı ve TAKS’ı sınırı... TAKS getirmiştiniz “Taban alanı yüzde 1 veya Bakanlar Kurulu kararıyla yüzde 2” denilmiş ama kullanım alanı da mutlaka konulmalı yani 2 kat, 3 kat, 4 kat. Yükseklikten daha çok kullanım alanı, toplam kullanım alanı mutlaka konulmalı ki onun üstüne çıkılmasın. Adam ahır olarak yapar 4 metre yüksekliğinde, 5 metre yüksekliğinde sonra ortaya bir şey çeker iki katlı bir bina olur, buna dikkat etmek lazım.

Bir de buraya şu konulmalı: Kiralama sıkça yapılacak, su kaynakları -biliyorsunuz- kullanımı ayrı bir kanun meselesi ama umumiyetle bir yeri kiralayan insanlar oranın bütün haklarına da sahip olma gibi bir düşünceyle ortaya çıkıyor mesela oradan bir su geçiyorsa köylüye vermeyebiliyor.

Bunun mutlaka tahsisen en azından kiralama kanununa konulmasında yarar var diye düşünüyorum ve tamamını oylarınıza sunuyorum arkadaşlar bu koyduğumuz çerçeve içerisinde: Kabul edenler... Etmeyenler...

Peki, demek ki biz bu tamamını...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tesis yapılır, tesisin mülkiyeti sonuçta kime geçecek, sözleşme süresi bitti?

BAŞKAN – O kiralama kanunlarında var üstadım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Var mı?

BAŞKAN – Evet, var.

Demek ki tasarı üzerinde tamamını biz tali komisyon olarak bildirdik ve bu konudaki endişelerimizi de oraya özellikle koyduk ve Komisyonumuz bu görüşmeyi de kabul ettiği için artık asıl komisyona gönderiyoruz.

Hepinize teşekkür ederim, sağ olun.

Kapanma Saati: 13.16